

Programul anarho-sindicalist

Grigorii Petrovici Maksimov

1927

Cuprins

Autorul	5
Introducere: Societatea modernă în lumina anarhismului	7
Partea I – Economia	12
Capitolul 1: Industria manufacturieră	13
Capitolul 2: Industria de bază	15
I. Agricultură	15
Crescătoriale de animale	18
Cultivatorii de legume și horticultorii	19
II. Prelucrarea lemnului	19
III. Pescuitul și vânătoarea	20
A. Pescuitul	20
B. Vânătoarea	20
IV. Industria minieră	20
Capitolul 3: Industriile și serviciile publice	21
I. Construcțiile	21
II. Problema locuințelor	21
III. Transportul	21
IV. Poșta, telegraful și radioul	21
V. Serviciile publice	22
VI. Medicină și salubritate	22
VII. Educația și știința	22
VIII. Contabilitate – bănci și finanțe	24
IX. Schimbările și distribuția	25
Taxarea	27
Forța de muncă în perioada de tranziție	28
Partea II – Sfera politică	29
Politică generală	30
Naționalitățile și relațiile internaționale	32

Organizarea apărării	34
A. Sfera militară	34
B. Securitatea publică și liniștea internă	35
Legea familiei și a căsătoriei	38
Perspectiva generală	39
Lupta de zi cu zi – Organizare, tactici și sarcini zilnice	39
 ANEXĂ	 41
Cum era concepută în trecut problema producției	42
A. Internaționala	42
B. Mihail Bakunin	42
C. Piotr Kropotkin	42
D. Sindicalismul Revoluționar al lui Pouget și Pataud	43
Asociația Internațională a Muncitorilor – Principiile Sindicalismului Revoluționar	44

Concepție a societății organizată de-a lungul principiilor anarho-sindicaliste. Publicată prima dată în 1927 de Grigori Petrovici Maksimov, rămâne una dintre cele mai detaliate și concise elaborări politice și economice a unei societăți bazate pe anarho-sindicalism și etapele necesare pentru tranziția spre o societate comunist libertară. Încă are relevanță astăzi și ne oferă o alternativă viabilă la capitalism și socialism de stat.

Autorul

Grigorii Petrovici Maksimov s-a născut la 10 noiembrie 1893, în satul rus Mitușino, provincia Smolensk. După ce a studiat pentru preoție, acesta a realizat că nu este vocația lui și a plecat la Sankt Petersburg, unde a absolvit ca inginer agronom la Academia Agricolă în 1915. S-a alăturat mișcării revoluționare în timp ce era student, a fost un propagandist activ și după revoluția din 1917, s-a alăturat Armatei Roșii. Atunci când bolșevicii au folosit armata ca poliție politică și pentru a-i dezarmara pe muncitori, acesta a refuzat să se supună ordinelor și a fost condamnat la moarte. Solidaritatea celor din sindicatul muncitorilor din siderurgie i-a salvat viața. A editat ziarul anarho-sindicalist Golos Truda (Vocea Muncii) și Novi Golos Truda (Noua Voce a Muncii). Arestat la 8 martie 1921, în timpul revoltei din Kronstadt, a fost deținut împreună cu alți tovarăși în închisoarea Taganka, Moscova. Patru luni mai târziu, a intrat în greva foamei timp de zece zile și jumătate, punându-i capăt numai atunci când intervenția sindicalistilor europeni, participând la un congres al Internaționalei Sindicale Roșii, au asigurat pentru el și tovarășii lui posibilitatea de a căuta exil în străinătate. A mers la Berlin, unde a editat Rabotci Put (Calea Muncii), un ziar al anarho-sindicaliștilor ruși în exil. Trei ani mai târziu, a plecat la Paris, apoi în Statele Unite, unde s-a stabilit la Chicago. Acolo a editat Golos Trujenika (Vocea Muncitorului) și mai târziu, Dielo Truda – Probujudenie (Cauza Muncii – Trezirea) până la moartea sa, în 16 martie 1950. Maximov a murit încă în floarea vieții, ca urmare a problemelor cu inima, și a fost deplâns de toți cei care au avut norocul să-l cunoască. A fost nu doar un gânditor lucid, ci un om cu un caracter inoxidabil și o înțelegere umană complexă. A fost o persoană întreagă, în care claritatea gândirii și căldura sentimentului s-au unit în cel mai fericit mod. A trăit ca un anarhist, nu pentru că a simțit un fel de obligație impusă din exterior, ci pentru că nu a putut proceda altfel, deoarece inima lui întotdeauna l-a făcut să acționeze cum a simțit și a crezut. – *Rudolf Rocker*

Introducere: Societatea modernă în lumina anarhismului

Societatea contemporană este o societate capitalistă. Fundamentul său este principiul proprietății private. Caracteristica sa principală este producția pentru comerț. Relațiile acestui tip de producție sunt de așa natură încât mijloacele de producție, toate bunurile și distribuția acestora, precum și o mare parte din salariile muncitorilor, aparțin unui număr insignifiant de persoane – clasa capitalistă. Masa mare a populației este formată doar din deținătorii forței de muncă – munca fizică și intelectuală – pe care o vând capitaliștilor; printre aceștia se numără proletariatul, țăranii săraci și cei de condiție medie, și micii meșteșugari care utilizează puterea lor de muncă în mod individual, fără a vinde direct capitaliștilor, dar care depind în întregime de ei.

Datorită acestui mecanism al societății moderne, averi fabuloase se acumulează la un capăt, în timp ce la celălalt există sărăcie cumplită. Acest fapt este evident mai ales în țările capitalismului avansat, unde diviziunea de clasă a societății se vede cel mai clar. Este imposibil a trage o linie de demarcație între clasele deținătoare de proprietate și clasele lipsite de proprietate, din moment ce aceste clase se amestecă unele cu altele prin intermediul nuanțelor nenumărate și nedetectabile. Dar în lumea fizică, de asemenea, nu există linii de demarcație; totuși, există o diferențiere clară între plante și animale, între fiare și oameni. La fel de clară este situația și în societatea umană, în pofida legăturilor intermediare care fac trecerea de la o condiție politică și socială la alta aproape insesizabilă. Distincția între clase este foarte clară și oricine poate face diferența între clasa de mijloc superioară și clasa de mijloc inferioară și diferența dintre clasa de mijloc superioară și clasa proletarilor industriali de la orașe; la fel de ușor se poate diferenția între latifundiarul care deține mult pământ și proprietarul țăran, muncindu-și pământul singur, și între fermier și muncitorul simplu de la sat. O astfel de ordine a societății moderne este protejată de puterea deplină a Statului, cu codul său moral și religia sa.

În societatea capitalistă totul se bazează pe cumpărare și vânzare – piață este caracteristică pentru sistemul de distribuție a bunurilor fabricate. Din acest motiv, totul în societatea capitalistă devine o marfă (nu doar bogăția materială, ci, de asemenea, știința, arta, și chiar calitățile morale). Iar masele mari de oameni (producătorii de bunuri fizice și intelectuale) pe care foamea îi forțează să lucreze ca angajați – și ei sunt mărfuri. Caracteristicile speciale ale acestor mărfuri sunt: gândirea, voința, nevoile fizice și aspirațiile la o existență umană.

Clasa capitalistă, protejată de puterea de Stat, deține toată bogăția; ca urmare a acestor principii ale societății moderne – munca liberă și acordul voluntar pentru angajare – întoarce aspectele sale pozitive către capitalist și nu către proletar. Aceste principii presupun în mod logic egalitatea economică, și din moment ce ea lipsește, partea mai puternică – profitând de munca liberă și de acordul voluntar – dictează condițiile sale celor mai slabi. Cei slabi, la rândul lor, nu își pot permite să le respingă, deoarece respingerea ar însemna foame. Această circumstanță dă capitalismului posibilitatea de a-și însuși cea mai mare parte din roadele muncii, acordând muncitorilor nu întregul produs, ci doar suficient pentru a reface energia consumată și pentru a putea continua cursa. Toate încercările de a limita arbitrariului capitalismului, toate eforturile muncitorilor față de îmbunătățirea standardelor lor de viață sunt persecutate de stat cu cruzime barbară, care, la rândul său, face mai ușor pentru capitaliști să lupte cu muncitorii. Dezvoltarea științei și tehnologiei sunt utilizate mai puțin pentru binele maselor muncitoare nefericite, și doar un mic grup al claselor avute, clasa exploataților, culege beneficiile lor. Progresele incredibile și puterea capitalismului se datorează succeselor științei și tehnicii. Îmbunătățirile continue în tehnologie fac posibilă mecanizarea tot mai mare a producției; mecanizarea producției conduce, la rândul său și în mod inevitabil, la dominația întreprinderilor mari. Întreprinderile mici sunt absorbite sau devin în întregime dependente de marele capital. Iar acest proces de proletarizare crește numărul celor care sunt nevoiți să își închirieze puterea de a muncii.

În plus, îmbunătățirea continuă în mecanizare, care mărește producția și accelerează distribuția de bunuri, face antreprenorul tot mai puțin dependent de forțele de muncă vii și îi dă posibilitatea, sub protecția puterii de stat, să utilizeze într-o și mai mare măsură activitatea elementelor slabe sociale, cum ar fi femeile și copiii. Ca urmare, creșterea mecanizării este însoțită de o creștere a șomajului, ceea ce în mod inevitabil face muncitorul angajat tot mai dependent de capital, agravează gradul de exploatare și crește sărăcia.

În momentul de față, datorită progreselor în tehnologie și economia rezultată în timp și energie umană, există posibilitatea de a produce bunuri de multe ori mai mult decât e necesar pentru satisfacerea nevoilor esențiale ale tuturor oamenilor. Și totuși, datorită organizării capitaliste, milioane de oameni, în rândul maselor, suferă de insuficiența produselor industriale, nu au nici o șansă de a satisface chiar și cele mai elementare nevoi în alimentație, îmbrăcăminte, locuințe și educație; milioane de oameni nu pot găsi de lucru, iar șomajul, în loc de a fi un fenomen periodic, a devenit unul permanent. Aceste condiții în țările capitaliste conduc la o scădere a capacității de cumpărare a maselor largi ale populației, împiedicând astfel distribuirea de bunuri în interiorul țării. Bunuri care rămân nevândute acasă sunt trimise pe piața internațională, unde trebuie să concureze cu cele ale altor țări. Rezultatul este criza economică, urmată de o perioadă de recesiune, aducând falimentul întreprinderilor mici și o scădere a nivelului de trai pentru oamenii muncii.

Haosul în producție și concurența nelimitată în piață au condus la organizarea asociațiilor monopoliste capitaliste – trusturi, carteluri, care, încă de la începutul secolului XX, au câștigat influență foarte mare asupra vieții economice și politice din fiecare țară. Din acel moment, dezvoltarea capitalismului a urmat calea de a combina capitalul industrial și financiar. A intrat într-o nouă fază a evoluției sale – faza imperialismului, care este stadiul final al dezvoltării capitaliste. Capitalismul în stadiul actual a ajuns la maturitatea deplină a imperialismului, atunci când capitalul financiar și-a asumat pozițiile sale superioare. Dincolo de acest punct, drumul capitalismului este drumul deteriorării, un proces care va fi dureros reflectat în viața populației muncitoare. Caracteristica specifică a Imperialismului este, după cum am spus, concentrarea și centralizarea capitalului în trusturi și carteluri, care la ora actuală au o voce decisivă, nu numai în viața economică și politică a țărilor lor, dar, de asemenea în viața națiunilor lumii ca un întreg.

Exportul intensiv de capital financiar în alte țări, organizarea întreprinderilor industriale, marele interes în exploatarea resurselor naturale și a forței de muncă umană, sunt atât de strâns legate de interesele imperialiștilor naționali încât au abandonat efectiv ideea de „patrie”, ca o prejudecată simplă, lăsând celor pe care îi exploatează să devină internaționaliști. Capitalul nu cunoaște patrie. În zilele noastre trusturile gigantice au învâluit mai multe state. Toate aceste asociații au unul și același scop – dominația lumii – și se găsesc în conflict de moarte între ele. O astfel de condiție a societății capitaliste aduce o luptă amară pentru piețe. Această luptă menține țările într-o stare de „pace armată”, periodic transformându-se în război, așa cum au făcut-o în 1914-1918.

Acest război imperialist a determinat o împărțire inegală a lumii între învingători, și a iscat și o mai mare și mai aprigă rivalitate între aceștia, care inevitabil va duce la un al doilea și mult mai înfricoșător război mondial, pe spatele proletariatului și a țăranimii.

Imperialismul e sursa războiului, iar umanitatea va avea de suferit din cauza războaielor atâta vreme cât va exista Capitalismul.

Extinderea imperialismului asigură menținerea șomajului și mărește opresiunea creditorilor, sancționată de religie și sprijinită de stat și de lege. Cu atât mai dificilă și mai complicată devine lupta proletariatului. Totuși, datorită faptului că cei exploatați devin din ce în ce mai conștienți de condiția clasei lor, această luptă devine pe zi ce trece și mai intensă. Toate acestea fac inevitabilă distrugerea structurilor existente ale societății în schimbul unei organizări mai bune.

De-a lungul istoriei, cele mai mari încercări de a produce schimbarea către noi forme de organizare socială au fost revoluțiile dintre 1917-1921 care au avut loc în Europa Centrală, și mai ales în Rusia, toate fiind rezultatul dezvoltării capitalismului și războiului imperialist. Nici revoluția din Rusia, nici cea din Germania nu și-au atins scopul istoric, dar revoluția rusă, prăbușindu-se, a arătat care e natura socialismului de stat și care sunt mecanismele sale, și a demonstrat că nu există nici o diferență principială între un stat socialist și o societate burgheză. Ambele caută să împace chestiuni ireconciliabile: să găsească o armonie între libertate și putere, între egalitate și exploatare, între prosperitate și sărăcie. Eșecul revoluției ruse a arătat că între aceste societăți, aparent atât de antagonice și atât de potrivnice una alteia, există doar o diferență cantitativă, nu calitativă. Iar încercarea de a rezolva problemele sociale, folosind metodele intrinseci logicii rigide a comunismului compatibil cu puterea – așa cum a fost

cazul Revoluției Ruse – demonstrează că și acea cantitate nu e întotdeauna de partea comunismului autoritar și că, dimpotrivă, când logica acestuia e urmată până la capăt, acesta duce la despotism în multe moduri.

Experiența dezvoltării puterii în Rusia comunistă ne oferă oportunitatea de a analiza și de a-i explica structura. Trăsătura economică principală a comunismului etatist e producția pentru consum (unde produsele nu devin marfă) pe baza relațiilor birocratice, unde toate mijloacele de producție, întreaga distribuție a bunurilor, toată forța de muncă a oamenilor, și chiar și însuși individul aparțin în totalitate Statului, care, la rândul lui, se află în mâinile unei clase restrânse de birocrați. Restul populației e formată din muncitori, forțați să-și cedeze energia de a munci administrației Statului, și în acest fel să creeze puterea acestei administrații, și odată cu ea să crească standardele economice ale clasei administrative.

Rețeaua de relații instituționale birocratice cuprinde întreaga viață economică a societății și obligă clasa muncitoare să devină total dependentă de Stat – societatea e astfel împărțită în ocupații -, îi subordonează pe muncitori conducerii birocratice, îi obligă să lucreze sub controlul direct al oficialilor, iar personalitatea umană e redusă în viziunea lor la „mâna de lucru”.

Statul se folosește de mâna de lucru așa cum vrea, ținând cont doar de interesele sale, și aplică disciplina militară la locul de muncă. În acest mod, statul comunist transformă oamenii care muncesc în rotițe lipsite de viață ale unei mașinării centralizate. Oamenii sunt însărcinați pentru tot restul vieții să îndeplinească la maximum cotele de producție. Sunt supuși voinței Statului și li se permite un doar un minim de activitate, inițiativă sau aspirații personale. O asemenea situație naște inegalitate socială, întărește divizarea societății în clase sociale, și consolidează conducerea birocratică.

O consecință inevitabilă a unei asemenea organizări e statul polițienesc puternic, care își subordonează (controlului propriu) fiecare aspect al vieții cetățenilor. Printr-o centralizare rigidă a puterii, statul comunist ajunge să-i înregimenteze complet pe toți și să-i supravegheze spionându-i. Acest sistem distruge libertatea de mișcare, de asociere, de adunare, libertatea de exprimare, libertatea presei, a luptei sindicale, libertatea învățământului, a alegerii reședinței, și a dezvoltării personale. Sistemul acesta violează chiar și intimitatea relațiilor dintre cetățenii săi.

Evoluția unei astfel de societăți va duce inevitabil la intensificarea contradicțiilor sale interne și, la fel ca în Capitalism, la o luptă de clasă mult mai dificilă și mai nemiloasă decât oricând. Experiența Rusiei a demonstrat că o societate organizată pe aceste structuri nu poate funcționa. Arhitecții ei sunt nevoiți să renunțe la comunismul autoritar în favoarea ori a unui comunism libertar – care implică eliberarea oamenilor de sub controlul polițienesc – ori a capitalismului care poate menține controlul polițienesc. Bolșevicii, pentru a putea rămâne la putere, au ales a doua opțiune – aceea a Capitalismului de Stat.

Revoluția Rusă a început în numele libertății și a urmărit dispariția clasei burgheze, dar s-a întors de unde-a plecat, după ce, acceptând principiul aristocratic al dictaturii, a revenit, prin „Comunismul de Război”, la punctul de plecare – Capitalismul. În orice caz, la fel ca Revoluția Franceză, a lăsat în urmă o idee care din acel moment a devenit aspirația fundamentală a secolului 20, scopul unor mișcări revoluționare ale claselor muncitoare din toate țările, etniile și popoarele.

Numai o revoluție anarho-sindicalistă poate îndrepta proletariatul și, (odată cu el) întreaga omenire spre calea către adevărata libertate, egalitate și fraternitate. Numai ea poate scăpa omenirea de războaie, din moment ce toate Statele, oricât de „roșii” ar fi ele, sunt imperialiste prin natura lor. Odată cu falimentul Comunismului de Stat în Rusia, și a Social-Democrației în Germania, odată cu accentuarea contradicțiilor din societatea Capitalistă, lupta claselor muncitoare împotriva ordinii sociale existente crește și se extinde în toată lumea, în timp ce, în același timp, progresul continuu al tehnologiei – care duce la continua extindere a întreprinderilor industriale și la socializarea în interiorul lor a procesului productiv – creează condițiile materiale esențiale pentru trecerea de la o economie capitalistă la una mai bună – aceea a comunismului libertarian. Această trecere va face posibilă și realizabilă reușita revoluției sociale. Aceasta este într-adevăr aspirația fundamentală a mișcării anarho-sindicaliste internaționale.

Numai revoluția socială poate să ducă la dispariția proprietății private și a principalului ei pilon de susținere – Statul. Stabilirea proprietății private și a unei organizări sociale federative, liberă de etatism,

bazată pe libera asociere a unităților de producție în fabrici și sate. Doar ea poate asigura libertatea, adică bunăstarea și dezvoltarea liberă atât a individului în societate, cât și a societății. Doar ea poate opri divizarea societății în clase și poate aboli orice posibilitate a exploatării sau a conducerii omului de către alt om.

Experiența Rusiei a arătat că o condiție esențială pentru reușita revoluției este structura sindicalist-comunală, bazată pe principiile anarho-comunismului. Aceasta asigură o perioadă de tranziție care eventual va duce la anarhie totală și la comunism, în urma prăbușirii societății Capitalismului de Stat. Va da șansa proletariatului nu numai să înfrâneze opoziția contra-revoluționară a claselor parazitare, ci și să evite despotismul social caracteristic „dictaturii proletariatului” sau despotismului în oricare altă formă.

Această etapă de tranziție e caracterizată de faptul că, așa cum a spus Itakunin, pe parcursul ei „pământul aparține celor care-l muncesc cu propriile lor mâini” – comunelor agricole. Capitalul și mijloacele de producție aparțin muncitorilor sau asociațiilor de muncitori. În același timp, „Toate organizațiile politice nu trebuie să fie altceva decât federații libere de muncitori liberi, atât agricoli, cât și industriali.” Adică, în politica comunalistă – federații de sate libere, în economia sindicalistă – federații de fabrici și ateliere libere ca o formă organizată de comunism. Într-un astfel de sistem, fabricile și satele, unite între ele, se vor dezvolta treptat în comune de producători-consumatori.

„Satele și fabricile”, spunea Bakunin, „care se vor reorganiza în această formă de jos în sus, nu vor crea – de la începutul lor – o organizație care să fie în toate privințele în perfectă concordanță cu idealul nostru. Dar va fi o organizație vie, și, prin urmare, de o mie de ori mai bună decât cele care există azi. Această nouă organizație, care va fi mereu deschisă propagandei și care nu va putea deveni rigidă și inflexibilă prin mijloacele sancțiunilor juridice ale Statului, va progresa liber, se va dezvolta și se va îmbunătăți nu cum ar dicta unui plan dinainte stabilit, nu cum ar dicta decretele sau legile, ci mereu în deplină libertate și vitalitate, până când va atinge un nivel de eficiență pe care sperăm să-l vedem în timpul vieților noastre”.

Clasele muncitoare se confruntă astfel cu marele ideal al eliberării și al renașterii lumii. Misiunea anarho-sindicalismului internațional e să ajute activ la atingerea lui. Pentru a grăbi cea mai rapidă și mai corectă soluție la problemele cu care se confruntă proletariatul, anarho-sindicaliștii, având experiența luptei de clasă, a revoluțiilor și mai ales a marelui experiment istoric din Rusia, dezvoltă misiuni concrete pentru perioada de tranziție (durata de timp în care se trece de la comunism la anarho-comunism) și îi dau astfel un conținut constructiv. Ținând cont de marile aspirații și tendințe ale acestor timpuri, anarho-sindicaliștii văd principalele sarcini ale Perioadei de Tranziție în liniile dezvoltate în capitolele următoare.

Partea I – Economia

Capitolul 1: Industria manufacturieră

Experințele războiului imperialist și eșecul revoluției sociale în Rusia au demonstrat că societatea capitalistă nu e chiar atât de bogată pe cât au presupus teoreticienii ei.

Experiența revoluției ruse a demonstrat și mai mult adevărul economic că revoluția socială determină creșterea cererii și scăderea producției, a arătat de asemenea că țara care ridică steagul revoluționar se va trezi înconjurată de burghezia ale cărei intenții sunt ostile.

Împrejurările descrise mai sus duc la lipsuri și la foamete. De aceea e esențial să fie gândite și stabilite dinainte măsurile practice care pot preveni sau diminua asemenea consecințe nefericite. Aceste măsuri se referă la cum, de către cine și ce producție și protecție sunt necesare (în caz că revoluția urmează să fie organizată).

Experiența revoluției ruse a arătat în mod clar și caracterul periculos și distructiv al principiului obligatoriu în producție – anarho-sindicaliștii resping categoric mobilizarea industrială obligatorie, batalioanele de muncitori și alte asemenea. Cel mai important principiu al producției sindicalizate e libertatea muncii, adică dreptul fiecăruia de a alege ce activitate îl atrage mai mult, și dreptul de a-și schimba tipul de activitate cu un altul. Noua societate, care va rezulta de pe urma revoluției sociale, va căuta din prima zi a existenței sale moduri și mijloace pentru a asigura integrarea muncii, astfel încât monotonia să nu-l nenorocască pe om și psihic și fizic.

Într-o societate capitalistă, se observă o separare totală între munca agricolă și cea industrială, în timp ce, societatea noastră sindicalizată va acționa pentru a le apropia pe cele două cât mai mult, va coordona industria și agricultura și va căuta moduri care să permită muncitorilor să alterneze și să combine munca într-o fabrică cu cea pe câmp.

Experiența organizării industriei în Rusia a arătat că principiul centralizării producției duce la birocratizarea întregului aparat industrial, la apariția unei clase oficiale, la înlăturarea producătorilor din administrarea economiei sociale, la sugrumarea activităților independente ale muncitorilor și la crize economice. În urma acestei experiențe, anarho-sindicaliștii vor construi un proces de producție pe baza concentrării tehnicii și a descentralizării administrative.

În acest mod, revoluția rusă ne-a dat posibilitatea să evităm propriile sale greșeli și să rezolvăm problemele organizării și producției în armonie cu interesele maselor de muncitori. Experiența acestei revoluții demonstrează ce a spus Kropotkin: „Nici un Stat nu e capabil să organizeze producția atâta vreme cât muncitorii nu vor obține controlul asupra ei prin sindicate.”

Dar să convingi masele muncitoare de nevoia de a crește producția bunurilor de consum, să-i faci pe muncitori să înțeleagă să-și îndrepte eforturile și energiile de la bun început către acest scop, e esențial ca „întreaga înțelegere publică a economiei naționale – care din cauza unui vechi obicei acum e lăsată în grija unei turme de tot felul de miniștri și comisii – ar trebui prezentată într-o formă ușor de înțeles în fiecare comunitate, sat și oraș, în fiecare fabrică și atelier, ca și cum ar fi afacerea personală a muncitorilor, și ar trebui ca muncitorii să fie lăsați să se administreze singuri” pentru interesul întregii populații care muncește.

Pe baza considerațiilor de mai sus, anarho-sindicaliștii cred că este esențial ca în conștiința maselor să intre nevoia de „organizare și producție conform principiilor socializării și descentralizării, și pe baza controlului social al muncii asupra mijloacelor socializate de producție. Toate acestea vor fi posibile prin înlocuirea structurii industriale prezente de către o organizație sindicală, adică sindicalizarea producției, care implică transferul ei către muncitorii din sindicat, uniți în linii de producție clare și cedând autonomie deplină fiecărui lanț organizațional pe măsură ce acestea se transformă treptat în comune de producători-consumatori.

Ținând cont de experiența revoluționară din Rusia, aparatul organizațional al producției sindicalizate trebuie să se bazeze pe cele mai simple forme de asociere, care sunt bine cunoscute de către muncitori și inteligibile; asociații care își au rădăcinile în revoluție și care sunt gata să lase producția administrării directe de către muncitori, cum ar fi comitete de management ale fabricilor, însărcinate cu organizarea controlului fabricilor din fiecare localitate de către muncitori.

În interesul realizării cu succes a comunismului în industrie, incapabil să funcționeze de la sine și să asigure eficiența fiecărui proces de producție, ca și pentru a preveni posibilitatea preluării întreprinderilor individuale pentru folosul exclusiv privat al celor care lucrează acolo, un sistem de unificare va trebui să fie stabilit.

Această unificare, fără a distruge libertatea secțiilor individuale, va face legătura necesară din punct de vedere tehnic, statistic și administrativ cu toate industriile și liniile de producție pentru a forma un tot organic. (Kropotkin, pagina 23)

Sistemul e împărțit în următoarele categorii:

- a. Fabrica autogestionată – comuna producătorilor
- b. Asociațiile de Producători ale comunelor fabricilor
- c. Sindicatul Asociațiilor Producătorilor
- d. Congresul General al Muncitorilor (Congresul Economiei și Culturii Oamenilor)

Producția, organizată în aceste linii, va fi administrată pe principiul comitetelor directoare, pe principiul controlului public prin folosirea generală a dreptului de a revoca delegații. În privința ordinii interne, principiul auto-disciplinei va înlătura nevoia și metoda instituțiilor disciplinare.

Așa cum exemplul revoluției din Rusia a arătat, sarcina creșterii productivității și a organizării științifice a producției va necesita, din moment ce maselor le lipsește expertiza tehnică și științifică, o largă și comprehensivă folosire a intelectualității care cunoaște tehnologia – aceasta va rămâne o moștenire a structurilor capitaliste. Deși cei mai mulți intelectuali înclină spre tendințe burgheze, interesul revoluției nu va fi oricum ca drepturile lor să fie limitate în vreun fel – egalitatea pentru toți e necesară din prima zi a transformării sociale.

Cum nu există nici o posibilitate de a stabili imediat comunismul în consum pe principiul „fiecăruia, în funcție de propriile lui nevoi”, un număr de pași practici sunt necesari pentru realizarea acestuia.

Primul dintre acești pași e stabilirea principiului: „tuturor părți egale”. Împărțirea egală, în conformitate cu producția în creștere a industriei sindicalizate, trebuie, puțin câte puțin, să ajungă să devină o regulă obișnuită, și treptat să faciliteze abordarea pentru realizarea axiomei: fiecăruia, după nevoile sale.

Criteriul pe care e stabilită partea egală trebuie să fie minimul necesar subzistenței, cu alocații suplimentare pentru cei care au nevoie de ele. Mărima rației va crește odată cu creșterea bunăstării comunei naționale. În ce-i privește pe meșteșugari, pe cei care lucrează acasă sau industriile mici, cum anarho-sindicalistii resping ideea integrării lor forțate în producția pe scară mare, vor adopta principiul cooperării, dându-le acestora libertate de inițiativă și toate oportunitățile. Anarho-sindicalistii se luptă pentru asocierea eforturilor împrăștiate a meșteșugarilor și a întreprinderilor mici prin cooperative libere adaptate nevoilor lor, astfel încât și ei să poată beneficia de toate avantajele științei și tehnologiei.

Capitolul 2: Industria de bază

I. Agricultura

Agricultura e cea mai importantă ramură a industriilor de bază, nu doar prin prisma numărului enorm de lucrători agricoli în toate țările, ci și datorită rolului pe care-l joacă în existența unui popor.

Soarta comunismului depinde într-o mare măsură de agricultură. În același timp, agricultura e cel mai dificil domeniu de comunizat. Aici partea pozitivă a Capitalismului, care constă în mecanizarea producției și în socializarea muncii, e nesemnificativă.

Din acest motiv, agricultura, în sens tehnic și organizațional, e cea mai înapoiată ramură de producție.

Zeci de milioane de unități agricole sunt dezorganizate, constând în proprietatea individuală asupra micilor suprafețe. Acest factor, dincolo de faptul că le împiedică să țină pasul cu tehnologia, e un obstacol pe drumul către comunism care va fi dificil de depășit. Acest fapt e extraordinar de important, din moment ce formele de proprietate asupra pământului și metodele tehnologice de cultivare a lui sunt un indiciu al extinderii și caracterului reorganizării sociale care e posibil într-un anumit timp dat.

Capitalismul, unind producătorii individuali într-o singură întreprindere, socializează munca și în acest fel pregătește terenul pentru socializarea dreptului de proprietate care inevitabil va duce la comunizarea producției. Creează prototipul formei comuniste de organizare a muncii și proprietății – fabrica văzută ca o comună liberă de producători-consumatori în viitor.

În industria prelucrătoare și în alte ramuri ale industriei primare, capitalismul a pregătit deja drumul către comunism și către sindicalizarea industriei prin exproprierea capitaliștilor și a statului – astăzi singura soluție imperativă și fezabilă a problemei omului muncii. Munca socializată facilitează această tranziție către proprietatea comunistă prin sindicalizare.

Lucrurile stau diferit în agricultură. Aici forța de socializare a capitalismului e insignifiantă, fermierul care produce pe scară redusă e tipul predominant al organizării agriculturii, unde proprietatea individuală și munca individualizată sunt componente inevitabile. Acest fapt important face ca procesul tranziției agriculturii la comunism să fie diametral opus celui aplicat industriei.

În industrie, forța de muncă colectivă e dominantă inevitabil, prin exproprierea proprietății colective. În agricultură, proprietatea colectivă va duce la forța de muncă colectivă.

Proprietatea colectivă va duce la munca colectivă numai printr-o transformare de la agricultura extensivă la agricultura intensivă, și o mecanizare a cultivării pământului, înlocuind metodele primitive de cultivare cu acelea care, prin natura lor, solicită unificarea eforturilor forței de muncă a mai multor participanți ai comunei agricole. Dar, din moment ce tradițiile de la sate nu pot fi modificate prin decrete, și din moment ce transformarea lor depinde de agregarea graduală a schimbărilor insignifiante, socializarea muncii care va completa comunizarea agriculturii va dura o perioadă considerabilă de timp.

Prin urmare, socializarea agriculturii constă în următoarele două elemente:

1. Socializarea mijloacelor originale de producție, cum ar fi pământul
2. Socializarea forței de muncă.

Socializarea pământului e un act revoluționar și obligatoriu, al cărui succes depinde de forță; socializarea forței de muncă e un process care necesită dezvoltarea anumitor condiții specifice circumstanțelor care nu există încă și care trebuie create ca urmare a colectivizării proprietății asupra pământului.

Comunizarea agriculturii, cu alte cuvinte, are două aspecte a căror apariție nu e simultană. De aceea, programul anarho-sindicalist pentru comunizarea agriculturii urmează două faze: socializarea pământului și socializarea muncii.

1. Socializarea pământului

- a. Completa abolire a proprietății asupra pământului – individuală, de grup, cooperativă, comunală, municipală sau de stat. Pământul e proprietate publică.
- b. Faptul că socializarea va retrage pământul de pe piața de mărfuri; nimeni nu va mai avea dreptul să cumpere, să vândă, sau să închirieze teren sau să obțină un venit de pe urma lui. Toată lumea va trebui să muncească pământul printr-un efort personal sau colectiv.
- c. Toți vor avea dreptul egal la o parcelă egală de pământ pentru a putea lucra liber pământul.
- d. Forma generală de utilizare a pământului și suprafețele care vor fi disponibile fiecăruia pentru folosul său vor fi stabilite de un congres național al asociației comunelor de țărani care va avea forma unei Confederații Generale a Muncii.
- e. La fel ca în alte ramuri variate ale industriei, care vor fi în administrarea sindicatelor, pământul, gestionarea pământului, relocarea și toate celelalte probleme agricole trebuie să se afle sub controlul Asociațiilor Comunale ale Țăranilor.

2. Socializarea forței de muncă

- a. Socializarea pământului e o precondiție necesară pentru socializarea forței de muncă care va completa procesul comunizării agriculturii. Numai unde munca și proprietatea sunt ambele socializate produsul muncii poate fi și el socializat, adică comunismul deplin devine o realitate.
- b. Societatea care rezultă în urma revoluției, după ce a socializat industria prelucrătoare și parțial industriile de bază, trebuie să caute metodele care vor asigura că populația care lucrează în agricultură va fi tratată egal, sau aproape egal, de pe același picior cu populația urbană, din moment ce absența unui echilibru care să o favorizeze pe cea din urmă ar putea rezulta în mutarea masivă a populației de la țară în oraș. Acest lucru va provoca dificultăți economice majore și va dezorganiza aparatul de producție.
- c. Armonia deplină a regimului agricol cu regimul industriei socializate e posibilă numai într-o agricultură comunizată. Astfel, organizarea fermelor comunale trebuie să fie pe agenda primei zile a revoluției.

În organizarea comunismului în agricultură, anarho-sindicaliștii nu văd nici un progres nici în distrugerea micilor ferme ale țăranilor, nici în crearea unor unități economice mamut, și consideră că munca obligatorie este un fenomen reacționar. În schimb, scopul lor e coordoneze eforturile forței de muncă ale unităților mici pe bază de voluntariat, ceea ce e compatibil atât cu libertatea individuală, cât și cu cea a colectivelor.

Formele economice ale acestor unități vor fi: (a) cooperativa, în cel mai bun caz accesibilă înțelegerii și nivelului de dezvoltare a majorității populației agricole, și care în general va fi capabilă să renunțe la individualismul economic, (b) de tip comunist, sub forma comunelor agricole libere, care vor fi o parte a întregii economii comuniste, în același mod și în aceleași condiții ca fabricile.

- a. În interesul producției eficiente, comunele agricole nu trebuie să fie prea mari. O mărime potrivită ar fi, de exemplu, asocierea fermelor obișnuite a 10 țărani, fără a include gospodăriile, care ar trebui să rămână separate. În funcție de condițiile locale, comunele agricole ar putea și vor consta din așezăminte unificate, fără a fi divizate în ferme, și din cooperative.

- b. În acest fel, agricultura în Perioada de Tranziție va fi administrată pe baza a trei principii fundamentale ale organizării economice: (a) individual, (b) cooperativă, și (c) comunistă. Tipul predominant în perioada de început va fi fără îndoială unitatea individuală.
 - c. Pentru a asigura că anumite forme ale economiei agricole vor fi înlăturate rapid și cu succes, astfel transformând întreaga țară într-o singură comună de producători-consumatori, trebuie căutate acele metode care prin natura lor vor impulsiona elementele individualiste în mod logic și inevitabil pe calea comunismului și astfel vor fi înlăturate influențele coruptibile ale sistemelor individualiste ale agriculturii în economia socializată. Aceste metode nu ar trebui doar să diminueze discordanța dintre două sisteme economice diferite, ci și să stabilească armonia esențială pentru dezvoltarea normală a procesului de socializare a forței de muncă și a agriculturii. Condițiile obiective dictează două tipuri de metode: (A) un sistem de măsuri ofensive și (B) un sistem de măsuri defensive.
1. Sistemul de măsuri ofensive, adică măsuri care derivă din acțiuni directe către accelerarea socializării forței de muncă în agricultură, cum ar fi:
 - 1.1. Socializarea fără excepție a tuturor unităților agricole, în care forța de muncă e deja socializată de către însuși procesul de producție, datorită mecanizării. Includerea acestor unități în sistemul general al economiei comuniste pe baza condițiilor aplicate fabricilor.
 - 1.2 Socializarea întreprinderilor angajate în prelucrarea produselor agricole și includerea lor în sistemul economiei comuniste pe baza acelorași condiții aplicate și industriilor prelucrătoare.
 - 1.3 Socializarea și cooperarea în acele ramuri ale agriculturii care sunt foarte legate de industriile prelucrătoare, cum ar fi cea de zahăr, textile, vin, tutun, etc și încorporarea comunelor agricole respective în sistemul general al economiei comuniste.
 - 1.4 Socializarea morilor de grâu și a fabricilor de lapte care produc pe scară industrială, prin includerea lor în sistemul general al economiei comuniste, și stabilirea cooperativelor în cadrul morilor de vânt și fabricilor de lapte.
 - 1.5 Organizarea asociațiilor pentru cultivarea în comun a pământului.
 - 1.6 Stabilirea unor organizații agricole pe baza comunismului deplin, cu includerea lor într-un sistem general al unei economii comuniste, precum și organizarea unor noi așezăminte pe baza asocierii pentru cultivarea în comun a pământului.
 - 1.7 Industrializarea agriculturii, adică unificarea agriculturii cu industria, prin construirea în apropierea terenurilor agricole a unor întreprinderi industriale pentru procesarea produselor agricole, adică textile, zahăr, bere, vin și tărie, fructe și legume, conserve, amidon și melasă, frânhii și împletituri etc. Stabilirea unor unități mixte agro-industriale, cu întreprinderea industrială în centru, care, prin modul în care organizează munca și prin legătura cu întreprinderea industrială de materie primă, va avea următoarele tipuri:
 - 1.7.1 Întreprinderi comuniste industriale obișnuite care cooperează cu unitățile agricole din împrejurimi pe baza contabilității comerciale, cum ar fi cooperativele de producția a laptelui din Rusia.
 - 1.7.2 Unități mixte agro-industriale – ca legătură în lanțul economiei comuniste generale – care vor funcționa sezonier și ai căror muncitori industriali vor lucra în agricultură în timpul perioadelor de recoltat și ai căror lucrători în ferme vor munci în industrie în timpul perioadelor de inactivitate agricolă.
 - 7.3 Unități mixte de muncă încontinuu, unde câmpurile din împrejurimi, împreună cu întreprinderile sunt unite iar munca e organizată într-un asemenea mod încât fiecare membru, pe rând, muncește un timp definit de ore pe zi și la câmp.
 2. Sistemul de măsuri defensive, adică măsurile de integrare a milioanele de unități individuale și de activități reciproce cu economia comunistă a țării, și care constă în primul rând din îmbinarea comprehensivă a sistemului de unități individualiste cu diferitele tipuri de cooperative – cooperative de credit, de producători și cooperative subsidiare.
- Sistemul măsurilor defensive va fi aplicat în Perioada de Tranziție și toate instituțiile stabilite vor dispărea gradual sau vor fi convertite în instituții de comune libere producători-consumatori. Astfel,

cooperativele Perioadei de Tranziție nu pot fi copii ale celor care se dezvoltă în interiorul limitelor structurii capitaliste. Interesul tranziției la comunism necesită o unitate internă a organizațiilor, și îndeplinirea funcțiilor complexe de către colective locale, care vor fi unite în diversitatea lor prin procesul de federalizare.

Sarcina cooperativelor de țărani în Perioada de Tranziție va fi să ofere singura legătură între economia comunistă a țării în general și unitățile agricole individuale din jurul ei, pentru a asigura pentru aceste două sisteme economice divergente un proces de schimb adevărat și natural, și pentru ca ele să se transforme în agenții de distribuire a comunelor lucrative unificate.

Unitatea colectivă de bază a cooperativelor va fi asociația satului agricol, combinarea funcțiilor locale de distribuție, vânzarea-cumpărarea, procesarea, producția subsidiară, crescătoriile, stațiile de închiriere de unelte, construcții de locuințe, și asociații de electricieni. Uniunile de asociații rurale, de pe tot cuprinsul țării și conduse de Consiliul asociațiilor rurale, vor intra în legătură strânsă cu organismele economiei capitaliste, și vor reprezenta sistemul organizațional al agriculturii individualiste, bazat pe conceptul de independență deplină pentru populație.

Băncile agricole pentru credite în bani și bunuri, organizate în economia comunistă, vor avea mai multe departamente, și se vor ocupa de asociațiile agricole pe considerente de funcționalitate. Dincolo de activitățile de creditare și împrumuturi, aceste bănci vor face operațiuni de schimb, atât în țară, cât și afară.

Din moment ce asociațiile rurale vor apărea în interiorul asociațiilor de bază care distribuie pământul, adică comunele de țărani. Cele două trebuie să se unifice și să funcționeze autonom îndeplinindu-și fiecare funcțiile specifice.

Crescătoriile de animale

În aceeași măsură cu cultivarea pământului, creșterea animalelor are o importanță majoră în viața fiecărei țări și a lumii, iar societatea, care va apărea după revoluție, trebuie să asigure nu numai integrarea acestei ramuri a agriculturii în structura generală a noii economii, dar și să găsească cele mai raționale metode prin care să atragă în orbita sa acele grupuri de nomazi care cresc animale și care duc o viață migratoare și să-i ajute să se obișnuiască treptat cu cooperarea culturală cu restul populației.

Din moment ce creșterea animalelor e inevitabil dependentă de cultivarea pământului, comunizarea trebuie să stabilească prima dată ferme de creștere a animalelor cu un scop pur comercial, cum ar fi: crescătorii, ferme de lapte, ferme de găini. Animalele țăranilor oricum nu pot fi socializate înainte de transformarea întregii economii pe baze comuniste, acest lucru se va întâmpla odată cu socializarea agriculturii.

Astfel, până la completa socializare a agriculturii și pentru a-i grăbi realizarea, va fi necesar să luăm în considerare serios sistematizarea fermelor de animale, a creșterii acestora și a îmbunătățirii condițiilor lor de înmulțire. Cooperativele și industriile angajate în procesarea produselor animale sunt mijloace solide pentru a realiza acest lucru.

Industrializarea creșterii animalelor trebuie să se dezvolte în deplină armonie cu industrializarea generală a agriculturii, pe aceleași principii. Socializarea întreprinderilor industriale implicate în procesarea produselor animale, integrarea lor într-un sistem comunist mai larg, și transferul abatoarelor, a fabricilor de carne și a altor întreprinderi angajate în procesare de la orașe spre zonele unde sunt fermele sau construirea acolo a noi fabrici vor mări viteza procesului de socializare.

În privința triburilor de nomazi, crescătorii de animale nu poate fi, desigur, nici o intenție de a introduce comunismul în rândurile lor până când nu se stabilesc în așezări și până când standardele lor culturale nu evoluează cel puțin la nivelul pe care îl au țăranii de azi din Rusia. Cea mai puternică influență în acest sens o va avea mediul cultural mai evoluat în care vor intra. Organizarea educației, crearea întreprinderilor agronomice, și creșterea treptată a folosirii cooperativelor în vânzarea și cumpărarea produselor esențiale pentru industria urbană vor ajuta la acest proces. Banca Agricolă va trebui

să instituie schimburi de bani și mărfuri și să faciliteze credite pentru ei și va deveni astfel un factor important în transformarea standardelor intelectuale și economice ale nomazilor crescători de animale. Îmbunătățirea transportului și dezvoltarea întreprinderilor comune pentru procesarea produselor animale în provinciile adiacente taberelor de nomazi sau chiar în interiorul taberelor vor influența foarte mult tranziția lor către stabilirea în comunități.

Cultivatorii de legume și horticultorii

Din moment ce culturile de vegetale și serele sunt o parte importantă a agriculturii, numai serele comerciale vor putea face obiectul imediat al socializării. Procesul de socializare trebuie să fie industrializat imediat, adică trebuie organizat potrivit unui sistem de unități agro-industriale – cu o unitate industrială în centru (pentru gemuri, siropuri și alte produse) – a căror forță de muncă trebuie să fie deplin integrată.

II. Prelucrarea lemnului

Pădurile sunt o resursă naturală, care, la fel ca pământul, devin proprietate privată numai prin folosirea forței brute. Ele trebuie astfel să fie returnate folosirii universale, adică să devină proprietatea întregii societăți.

Jaful organizat din industria lemnului din capitalism a dus la distrugerea pădurilor în multe țări. Dar conservarea pădurilor peste tot e de o importanță imensă atât pentru mediul înconjurător, cât și pentru calitatea solului. Pădurile asigură nu numai materiale de construcție și de încălzire a caselor, nu numai materie brută pentru industriile producătoare, nu numai un teritoriu unde fiarele trăiesc și se înmulțesc, dar și un factor care influențează navigabilitatea râurilor, și menținerea apei în sol – ceea ce e vital pentru agricultură.

De aici, pentru binele comunităților și pentru conservarea resurselor de lemn, pădurile trebuie socializate, adică orice drept al privaților, statului sau al altcuiva trebuie abolit. Prin socializare, pădurile vor înceta să mai fie o marfă comercială ca atare: nimeni nu va mai avea dreptul să le vândă, să le cumpere, să le concesioneze ori ca atare ori în ce privește lemnul obținut prin defrișarea lor, și nici nu va mai putea să obțină un venit nemeritat de pe urma lor.

Pădurile de mici dimensiuni, localizate în apropierea unităților agricole, care nu pot fi exploatate în interesul industriei socializate, vor putea peste tot să fie transferate spre administrare asociațiilor de țărani, pentru a fi sursă de combustibil și de material de construcție, și pentru a satisface alte nevoi ale unităților agro-industriale. Toate celelalte păduri vor fi incluse în sistemul general al economiei comuniste prin mijloace sindicalizate, adică vor fi transferate către și administrate de asociațiile de pădurari și de muncitori în industriile de prelucrare a lemnului.

Lipsurile de lemn din unitățile agricole vor fi asigurate la prețul de producție care rezultă din socializarea resurselor pădurii prin cooperativele țăranilor și prin Banca de creditare în bani și mărfuri.

Socializarea pădurilor va rezulta în socializarea industriilor de prelucrare a lemnului și a tuturor fabricilor implicate în procesul de prelucrare.

Acele activități gospodărești care au legătură într-un fel sau altul cu folosirea lemnului vor fi organizate în cooperative și aduse în legătură mai apropiată cu pădurea comunizată. Economia lemnului va fi unită cu industria prin mijloacele organizării forței de muncă, și, unde e posibil, cu agricultura prin mijloacele forței de muncă integrate și prin construirea unor întreprinderi sustenabile în apropierea fermelor, și prin utilizarea terenului eliberat în urma defrișărilor la agricultură și la creșterea animalelor.

III. Pescuitul și vânătoria

A. Pescuitul

Socializarea surselor de apă. Socializarea comerțului cu pește și a fabricilor de prelucrare a peștelui, și integrarea lor într-un sistem mai larg al economiei comuniste. Organizarea în cooperative a micilor piețe de pește, afumătorii, și băi de saramură. Organizarea sistematică a pescuitului și a instalațiilor de conservare.

B. Vânătoria

Includerea comerțului cu vânat într-un sistem mixt cu unitățile industriei forestiere. Organizarea cooperativelor în asociații de vânători ale țăranilor. Organizarea cumpărării și secțiilor de schimb de către Banca de creditare în bani și mărfuri în zonele populate de grupurile de vânători. Elaborarea metodelor pentru unificarea cooperativă a eforturilor individuale ale grupurilor de vânători și creșterea nivelului lor cultural. Sistematică organizare a vânătoriei și stabilirea rezervațiilor în păduri. De administrarea comerțului cu pește și vânat se vor ocupa asociațiile și societățile de știință interesate.

IV. Industria minieră

Acele ramuri ale industriei care au legătură cu extragerea resurselor minerale, cum ar fi industriile prelucrătoare, au fost supuse dezvoltării capitaliste care a creat condiții favorabile pentru socializare, și importanța lor în sistemul economic general e într-adevăr atât de mare că socializarea lor devine imperativă. Din același motiv, societatea trebuie să se pronunțe din primul moment al revoluției sociale pentru socializarea resurselor minerale.

1. Sindicalizarea întreprinderilor pe scară mare și integrarea lor în economia comunistă a țării.
2. Unificarea cooperativă a micilor industrii și a celor din gospodării pentru vânzarea produselor lor în economia comunistă.
3. Industrializarea diferitelor ramuri ale industriei miniere, adică unificarea lor cu industriile chimice, metalurgice, și altele prin organizarea unităților mixte pe baza integrării forței de muncă.
4. Ruralizarea întreprinderilor industriale și non-industriale ale ramurilor de producție respective, adică unificarea cu agricultura prin mijloacele mixte ale sindicatelor, atragând treptat în orbita lor economică populația din agricultură și forța de muncă organizată pe principiul integrării.
5. La fel ca fabricile din industriile prelucrătoare întreprinderile în forma producției vor fi administrate de comitete de producție, și industria ca întreg de asociațiile formate din aceste comitete.

Capitolul 3: Industriile și serviciile publice

I. Construcțiile

Socializarea construcțiilor prin mijloacele sindicalizate va rezulta din socializarea altor ramuri ale producției.

Pe întregul teritoriu al țării comuniste, industria de construcții va fi administrată de asociațiile de muncitori în construcții și de cooperarea altor societăți interesate, cum ar fi comitetele de locuine, sindicatele rurale din construcții etc.

Toate construcțiile realizate în afară în limitele sistemului economiei comuniste vor fi organizate prin mijloacele oferite de contabilitate prin Banca de credite în bani și mărfuri.

II. Problema locuințelor

Lipsa locuințelor, care e rezultatul speculațiilor în industria construcțiilor, va necesita imediată socializare a tuturor locuințelor care au fost construite pentru profit. Distribuirea sistematică a spațiului de locuit, prin comitetele locative și fără plată sau chirie. Stabilirea unor hoteluri pentru noii veniți și transferul managementului locuințelor în mâinile comitetelor locative. Construirea intensivă de locuințe pe principiul împrăștierii orașelor și coordonării lor cu industria și agricultura.

III. Transportul

Transportul, în toate formele sale, și mai ales cel pe căile ferate și pe ape, prezintă un element vital și important în sistemul economic modern și va avea o importanță și mai mare în economia comunistă. Producția fără transport nu e de conceput. Prin urmare, transportul trebuie socializat imediat, prin procesul sindicalizat.

Administrarea managementului se va face pe principii sindicaliste, adică toate mijloacele de transport – la suprafață, în subteran, pe calea aerului și a apei – vor fi în mâinile Sindicatului muncitorilor din transporturi, care va fi format din departamente individuale, și va include muncitorii din toate industriile din transport.

Transportul va fi încorporat într-un sistem general al economiei comuniste, iar prețul biletelor și cheltuielile de transport vor fi astfel eliminate. Dar, în cazul indivizilor și al unităților economice individualiste, care vor opera în afara sistemului comunist al țării, managementul transporturilor va încheia înțelegeri privind estimările de cost. Aceste înțelegeri nu vor fi încheiate cu indivizi sau cu unități economice individualiste, ci cu asociațiile cooperative, ale căror facturi de transport vor fi onorate de Banca de credite în bani și mărfuri.

IV. Poșta, telegraful și radioul

Sistemele de poștă și de telegrafie, la fel ca cele de cale ferată, asigură servicii vitale pentru economia națională și în multe țări sunt deja în proprietatea statului. Dar, din moment ce interesele chiar și celui mai ideal stat nu coincid cu interesele societății pe ansamblu, serviciile poștale și de telegrafie vor fi

preluate nu numai de la indivizi și corporații, ci și din proprietatea statului. Aceeași procedură trebuie aplicată serviciilor de radio și telefonie.

Toate serviciile de comunicații publice vor fi sindicalizate, adică managementul lor va fi transferat către Sindicatul Lucrătorilor din Comunicații, care la rândul său va fi integrat într-un sistem general al economiei comuniste. La fel ca alte ramuri ale acesteia, și în proporție cu întărirea noilor structuri economice și creșterea bunăstării țării, va fi și el industrializat și extins la sate, adică muncitorii din Comunicațiile Publice își vor varia munca, atât în industrie cât și în agricultură.

Din moment ce, în Perioada de Tranziție, pentru care actualul program e scris, vor exista încă unități economice în agricultură și în anumite bresle de meșteșugari și ocupații domestice care nu vor fi incluse în economia comunistă, aceasta va intra într-o relație contractuală privind folosirea comunicațiilor publice de către unitățile individuale prin intermediul birourilor asociațiilor de cooperative.

V. Serviciile publice

Serviciile publice includ: canalizare, apă, gaz, încălzire, electricitate, asistența socială publică, și altele care servesc populația de la sate și orașe.

Aceste servicii vor fi incorporate în economia comunistă și vor fi sindicalizate, adică managementul și organizarea acestor servicii vor fi transferate Sindicatului Lucrătorilor din Serviciile Publice. Aici, la fel ca în alte domenii ale economiei, principiul industrializării și ruralizării va fi introdus treptat, rezultând din integrarea finală a muncii.

Asigurarea serviciilor publice pentru unitățile individuale agricole e strâns legată de schimbarea fundamentală a condițiilor nivelului de trai de la sate. Aceste îmbunătățiri vor fi încurajate de economia comunistă în întregul ei, și astfel folosirea serviciilor publice de către sate care nu fac parte din structurile comuniste ale țării va fi determinată de înțelegeri ulterioare cu asociațiile cooperativelor de țărani.

VI. Medicină și salubritate

Medicina și salubritatea sunt servicii publice care împreună cu dispensarele și industria farmaceutică vor fi create pe baze sindicalizate într-un Serviciu Public de Sănătate. Acesta va fi integrat în sistemul comunist al economiei.

Sindicatele Lucrătorilor din Medicină și Sănătate își vor desfășura activitățile și vor administra organizarea serviciilor publice pentru întreaga țară. Aceste servicii, la fel ca altele care funcționează în societatea comunistă, vor fi industrializate și ruralizate, adică, treptat și oriunde e posibil, lucrătorii din medicină și salubritate vor combina sarcinile lor cu muncă în industrie și agricultură.

Sistemul de Sănătate Publică va acoperi întreaga țară cu o rețea de centre de medicină și salubritate, cu spitale și cu sanatorii. Din moment ce aceste servicii vor fi sprijinite prin economia comunistă, unitățile individuale vor acoperi o parte din cheltuieli prin sindicatele și asociațiile lor cooperative.

VII. Educația și știința

Fiecare stat își adaptează procesul de educație pentru a-i servi pe mai departe propriilor lui interese. Prin urmare, oriunde instruirea e în mâinile statului devine un mijloc prin care masele sunt subjugate. Din cauza intereselor statului, și a științei care servește aceste interese, școlile sunt transformate în fabrici care încearcă să producă roboți în masă capabili să gândească într-o singură direcție. Așa cum experiența Rusiei arată, chiar și un stat comunist, deși ar putea să stabilească cel mai liberal sistem de educație, în cele din urmă îl pervertește prin introducerea centralizării și prin confiscarea educației pentru a servi propriilor lui interese.

Misiunea educației și a instrucției constă în dezvoltarea copersonalității copilului și pregătirii sale tehnice pentru a deveni un membru activ al comunității. Educația trebuie să fie astfel libertariană, treptat înlocuind idea de autoritate cu cea de libertate. Trebuie să fie rațională, bazată pe rațiune, și nu pe credință, și pe date ale științelor exacte mai degrabă decât pe metafizică: co-educația, adică, oferă educație comună ambelor sexe și integrată, oferind posibilități pentru dezvoltarea armonioasă a personalității în domeniul științei, artelor și comerțului.

Școlile trebuie să ofere, așa cum a declarat și Kropotkin, „o asemenea educație pentru băieți și fete astfel încât, atunci când ies de pe porțile școlii la vârsta de 18 ani, aceștia să aibă o înțelegere vastă a științei, ceea ce îi va ajuta să își continue studiile științifice și să cunoască noțiunile fundamentale ale unei educații tehnice. În același timp, ar trebui să câștige destulă experiență în unele ramuri ale industriei astfel încât să le permită să participe într-o anumită măsură la producerea resurselor sociale.” Prin urmare, educația și instrucția nu trebuie făcute pe baza unui singur program centralizat.

Știința trebuie – la fel cum biserica trebuie separată de școală – separată de Stat încă înainte de revoluția anarhistă. Mediul firesc pentru dezvoltarea științei va fi creat numai în condițiile egalității economice, într-o societate liberă, fără Stat.

Socializarea științei, care e rezultatul inevitabil și esențial al revoluției sociale, nu înseamnă egalitatea gândirii, a minții. Așa ceva e imposibil. Nu înseamnă nici că toți vor ajunge oameni de știință. Socializarea științei înseamnă doar că știința, în timp ce rămâne știință, va deveni o parte a unui serviciu public și va fi, așa cum Bakunin a spus, total accesibilă „tuturor celor care au chemarea și dorința să o urmeze, fără ca acest lucru să afecteze efortul productiv general în care fiecare trebuie să participe.”

„Toată lumea trebuie să muncească și toată lumea trebuie să aibă o educație.” Numai după revoluția socială educația științifică și tehnică va fi accesibilă pentru toți. Știința trebuie industrializată și ruralizată, adică cei angajați în efortul științific trebuie să îmbine munca cu efortul fizic productiv, în limite rezonabile, desigur, și în limitele evoluției lor graduale. Și știința trebuie să beneficieze cu siguranță de pe urma acestei evoluții. „E posibil, și chiar foarte probabil,” spune Bakunin, „ca, într-o Perioadă de Tranziție mai scurtă sau mai lungă care va apărea în mod natural după marea criză socială, nivelul anumitor științe să cadă semnificativ. Dar ceea ce va pierde știința în trendul ei crescător, va câștiga în scopul și în răspândirea ei. Nu vor mai exista semi-zei, și nu vor mai exista nici sclavi. Semi-zeii și sclavii vor deveni ambii oameni, primii vor fi nevoiți să coboare de pe pedestal lor exclusivist, iar ultimii să se ridice considerabil.”

Socializarea instrucției, a educației și a științei pot fi realizate numai prin sindicalizarea lor, adică organizarea și punerea la dispoziție a acestor servicii trebuie transferate Sindicatului Lucrătorilor în Educație, care își va uni activitățile cu cele ale celor implicați în serviciile publice, cu cele ale părinților, ale economiștilor și altora. Organizarea școlilor, a universităților, a academiilor, a bibliotecilor, a muzeelor, și administrarea lor vor forma funcția publică a Sindicatului Lucrătorilor în Educație.

Funcționarea educației generale ca serviciu public va fi integrată într-un sistem economic comunist și va fi sprijinită de acesta. Astfel, pentru a asigura egalitatea, cooperativele unităților individuale din țară vor contribui la trezoreria economiei comuniste cu un anumit procent din venitul lor sub formă de produse, pentru a acoperi cheltuielile și pentru a menține în funcțiune serviciul educației generale.

Arta și Teatrul sunt și ele servicii publice. Ele se vor uni cu serviciul general al educației publice și vor fi conduse după principiile de bază care îl guvernează pe acesta.

Religia nu e un serviciu public. Revoluția socială este, prin natura ei, antireligioasă. Totuși, anarho-sindicaliștii nu intenționează să intre într-o luptă cu credințele religioase și să treacă la măsuri represive împotriva lor. În această chestiune, programul anarho-sindicaliștilor e în deplină solidaritate cu Capitolul Geneva adăugat la Congresul de la Bruxelles al Asociațiilor Internaționale de Muncitori. Acesta spune: „Gândirea religioasă, ca produs al minții individuale, este inviolabilă atâta timp cât nu devine o activitate publică.”

VIII. Contabilitate – bănci și finanțe

Contabilitatea și statistica sunt funcțiuni foarte importante în asigurarea relațiilor corecte între producție și consum. Numai cu ajutorul datelor statistice e posibil să determinăm echilibrul necesar, și să instituim o distribuție sustenabilă și de schimb. Într-adevăr, fără date statistice ordinea într-o economie nu e posibilă. Statistica asigură, astfel, un serviciu public, a cărui îndeplinire va fi încredințată către Oficiul Central de Statistică de la Banca de Credite în bani și mărfuri, și care se va ocupa cu asigurarea acestui serviciu public și în special cu asigurarea serviciilor de distribuție și schimb.

Toate băncile existente vor fi socializate și se vor uni cu Banca de Credite în Bani și Mărfuri. Aceasta, pe lângă funcțiile statistice, va asigura și operațiunile bancare obișnuite, care, desigur, se vor schimba potrivit noii structuri economice a țării. Banca va fi legătura organică între economia comunistă și unitățile individuale, mai ales unitățile agricole, la fel ca unitățile individuale de peste graniță. În acest ultim caz, va funcționa ca bancă de comerț exterior.

În sfera comerțului intern, banca va fi una dintre cele mai puternice arme ale comunismului, pentru că va influența unitățile individuale în direcția dorită prin credite în mărfuri și financiare, fără a percepe dobândă, pentru îmbunătățirea fiecărei unități și pentru mecanizarea fermelor. Acest lucru va rezulta în socializarea muncii rurale – condiție necesară pentru socializarea agriculturii.

Socializarea băncilor și a contabilității trebuie realizate prin sindicalizarea lor, adică aceste servicii vor fi transferate administrației muncitorilor care vor lucra cu ele, și vor fi integrate în sistemul economiei comuniste. Pe măsură ce comunismul va deveni mai puternic, forța de muncă va fi industrializată și ruralizată în alte servicii publice, adică va fi gradual orăzată pe principiul integrării.

Banii, ca simbol concret al muncii extinse, cea mai mare parte a lor fiind concentrată sub forma mijloacelor de exploatare în mâinile câtorva capitaliști și câtorva State, trebuie socializați. Socializarea banilor, adică întoarcerea lor în folosul societății ca roade ale muncii extinse, va fi posibilă numai în forma abolirii lor, fără nici o compensație. Abolirea acestui simbol al sistemului monetar al vechiului regim e printre primele sarcini ale revoluției sociale.

Va fi imposibil, oricum, să fie aboliți toți banii în Perioada de Tranziție, din moment ce funcțiile lor, care sunt dependente de bani acum, vor continua să opereze, chiar dacă aspectele lor periculoase vor fi îndepărtate. Banii vor dispărea de la sine în timpul adaptării graduale a sistemului la comunismul maturizată ceea ce va duce la înlocuirea schimbului cu distribuția. Dar, în Perioada de Tranziție, datorită coexistenței comunismului cu individualismul, schimbul de mărfuri nu poate fi eliminat pe deplin. Și din moment ce principala funcțiune a banilor e de a fi un mijloc de schimb – cel mai convenabil mijloc de schimb – nu va fi posibil să se întâmple în această fază.

La început, din cauza imposibilității introducerii banilor muncitori (bani a căror valoare se bazează pe ziua de muncă) economia comunistă va trebui să admită în circulație banii vechi și va trebui să se ghideze în schimbul lor pe valori moștenite de la capitalism. Acest lucru se va aplica mai ales în comerțul exterior. În schimbul intern, din cauza socializării unei părți a industriei, care va oferi oportunitatea determinării dimensiunii producției, va fi posibil să se stabilească un set de principii și să se asigure stabilitatea lor într-o manieră științifică.

Va fi posibil să ca prețurile să fie stabilite și să fie asigurate într-o manieră științifică.

În timpul Perioadei de Tranziție, banii nu pot deveni o amenințare care să ducă la inegalitate și la exploatare, pentru că – în urma socializării tuturor mijloacelor de producție, a transporturilor și a socializării forței de muncă și a produselor sale în toate domeniile economice, cu excepția agriculturii – își vor pierde puterea pe care au avut-o în capitalism, adică puterea de a deveni capital.

Banii nu mai pot fi împrumutați cu dobândă, din moment ce nu vor mai exista piețele financiare. Toate mijloacele de producție, fiind socializate, nu vor mai face subiectul nici vânzării, nici cumpărării, deci nu va mai fi nevoie de capital industrial.

Discontinutarea forței de muncă angajate va înlătura posibilitatea capitalului-turmă prin însușirea valorilor în surplus, iar înlocuirea intermediarului privat de către cooperativă și stabilirea unui schimb

direct pe principiul combinat mărfuri-bani între economia comunistă și cea individualistă vor înlătura posibilitatea ca banii să se transforme în capital.

Astfel, în timpul Perioadei de Tranziție, în care totul va fi socializat, dar nu va fi comunizat, banii vor exista doar ca un standard de valoare și ca un mijloc de a simplifica procesul schimbului natural între diferite sisteme ale economiei egalitare.

În funcție de ritmul în care se stabilizează societatea după răsturnarea socială, o greutate mai mare va fi acordată schimbului natural pe principiul valorilor barter și astfel valoarea banilor ca standard va scădea. Tranziția graduală a agriculturii către comunism va scădea și mai mult rolul banilor și înlocuirea schimbului prin distribuție va duce la eliminarea lor pe care naturală.

IX. Schimburile și distribuția

În societatea capitalistă, produsele industriei prelucrătoare sunt distribuite prin mijloace ale comerțului. Asemenea distribuție e haotică și inechitabilă. În societatea capitalistă, cei care muncesc primesc mult mai puțin și produse de calitate inferioară decât cei care nu muncesc. Produsele se întorc la producător, în calitate sa de consumator, numai după ce au trecut prin mâinile unor intermediari. După ce îndeplinesc acest circuit, ajung la cel care le-a produs încărcate cu un preț parazit mai mare iar muncitorul, în calitate sa de consumator, cumpără produsul muncii sale cu un preț mult mai mare decât a primit el pentru producerea acestuia.

În mod natural, odată cu distrugerea metodelor capitaliste de producție, metodele capitaliste de distribuție – comerțul – vor fi abolite și ele și vor fi înlocuite de un sistem de distribuție coerent, planificat și echitabil care va fi în deplină armonie cu noua societate anarhistă și cu noua formă non-capitalistă de organizare a societății.

Societatea, în organizarea producției comuniste, va organiza și consumul într-o manieră similară. Comunele producătorilor trebuie să fie completate de comunele consumatorilor. În sfera consumului, sarcina va consta din organizarea imediată a unei agenții de distribuție care imediat va începe o înlocuire sistematică și planificată a comerțului prin distribuirea comunelor în orașe, și distribuirea asociațiilor în sate. La baza aparatului de distribuire vor fi cooperativele consumatorilor. Noua agenție de distribuție va fi putea să-și îndeplinească funcțiile foarte repede și cu cel mai mic efort numai când întreaga populație a orașelor va fi organizată în comune de consumatori, și pe teren când federația acestor comune și asociații va acoperi întreaga țară printr-o rețea coordonată de Banca de Schimb.

După cum au învățat din revoluția rusă și din dezvoltarea ulterioară a tendințelor sale latente, anarho-sindicaliștii vor utiliza cooperativele consumatorilor ca agenții de distribuție, care vor fi organizate în așa fel încât comitetele de locuințe vor fi celulele de bază organizaționale. Comunele consumatorilor vor cuprinde atât producătorii cât și consumatorii. Ca urmare, nu va fi nici o șansă pentru apariția unei dictaturi ori a producătorilor, ori a consumatorilor.

Organizarea consumului care aici e înțeles în sensul său cel mai larg va consta din două elemente fundamentale: Contabilitate și Distribuție. Contabilitatea va cădea în sarcina Băncii de Credite în bani și mărfuri și va deveni departamentul principal al agenției de distribuție.

În interiorul circuitului economiei comuniste, toate comunele de producători (fabrici libere, uzine, ateliere), vor trimite produsele lor către depozitele publice, la fel și unitățile agricole industrializate din comunele rurale, cu diferența că primele nu vor trimite către depozitele publice întreaga producție a muncii lor, ci numai acea parte care le rămâne după ce-și vor satisface necesitățile comunei sau pe ale comunității mixte agro-industriale.

În ce privește unitățile agricole, acestea vor trimite pe bază de voluntariat ce au în exces către asociațiile de la sate a căror funcție e să vândă și să cumpere. Acestea, la rândul lor, vor trimite produsele muncii pământului către Banca de Credite în Bani și Mărfuri și vor primi dovezi monetare în schimbul lor sau orice marfă pe care o cer pe baza contabilității mărfurilor și banilor.

În timpul Perioadei de Tranziție, comunismul nu va fi complet aplicat în sfera consumului. Sarcina societății va fi să ajute la dezvoltarea lui treptată în concordanță cu acumularea de bunuri materiale. Rapiditatea cu care principiul „fiecăruia după nevoile sale” va fi realizat va depinde de creșterea productivității în economia comunizată și de ritmul tranziției la comunism al unităților agricole industriale. Astfel, în Perioada de Tranziție, din cauza imposibilității satisfacerii nevoilor tuturor va fi nevoie de introducerea în distribuție a unui principiu de limitare, adică principiul proporționalității între distribuție și producție.

Fundamental pentru distribuție, în interiorul economiei comunizate din Perioada de Tranziție, nu va fi principiul rapidității, ci al egalității, de împărțire a populației în diferite categorii de consumatori. Mai întâi societatea trebuie să aibă grijă de copiii, de mamele care cresc copiii, de cei bătrâni, de invalizi și de cei bolnavi – indiferent ce poziție socială ar fi avut aceștia.

Normele de consum, calculate în termeni de bani și distribuite atât în bani, cât și în bunuri, trebuie să fie egale – părți egale pentru toți. Din moment ce societatea va avea obligația să ofere de muncă pentru toată lumea, va fi de asemenea obligată să-i mențină pe cei care nu au slujbe la același nivel cu al celor care muncesc. În privința susținătorilor vechiului regim și ai membrilor fostelor clase privilegiate, aceștia în noua societate nu vor avea de suferit nici o restricție. Dar aceia dintre ei care vor refuza să trăiască la fel ca ceilalți care muncesc se vor situa în afara societății și vor avea de ales ori să moară de foame, ori să emigreze, sau să depindă de caritatea comunelor, dacă acestea din urmă vor accepta să îi susțină.

Taxarea

Societatea, care ia naștere în urma revoluției sociale și care va aboli toate organizațiile de stat, nu va avea nevoie de taxe, din moment ce toate mijloacele de producție și de transport ale produselor muncii, la fel ca forța de muncă, vor forma bunăstarea societății ca întreg.

Dar, în procesul de construcție, în timpul Perioadei de Tranziție, când economia comunizată există alături de societățile individualizate, societatea va trebui să le taxeze pe cele din urmă cu o anumită parte din venitul lor pentru a asigura egalitatea tuturor. Aceste contribuții vor fi folosite la menținerea și organizarea transportului, a autostrăzilor, a serviciilor poștale, a telefoniei, telegrafiei, serviciilor de comunicații prin radio, a serviciilor medicale și sanitare, a educației generale, a armatei – a tuturor serviciilor publice care vor fi la dispoziția unităților individuale, dar pe ale căror costuri unitățile individuale nu le susțin.

O astfel de taxare va fi făcută în funcție de venit. Suma va fi stabilită de Confederația Generală a Muncii. Aceste „taxe” vor fi sub forma unor produse care vor fi preluate de Banca de Credite în Bani și Mărfuri prin intermediul asociațiilor de cooperative din care fac parte unitățile individuale.

Forța de muncă în perioada de tranziție

O ordine socială, bazată pe libertate și pe bunăstarea materială a tuturor, nu va avea nevoie de luptă pentru drepturi și protecția forței de muncă. Aceasta, încetând să mai fie subiectul exploatării, va deveni principiul de bază în structura socio-economică. Societatea, ca întreg, va avea grijă să asigure accesul la sănătate și la o slujbă pentru fiecare individ, în timp ce fiecare individ va avea grijă de sănătatea și forța de muncă a societății. Fiecare va respecta drepturile celuilalt.

Producătorii va trebui să aibă grijă de nevoile lor în acest sens: comunele producătorilor trebuie să urmeze reguli stricte, determinate științific de către asociațiile medico-sanitare.

Munca minorilor va fi abolită. Societatea va avea obligația să asigure copiilor până la vârsta de 18 ani o educație integrală, să-i pregătească pentru a putea fi de folos societății.

Astfel, problema exploatării minorilor în industrie va înceta să existe. Munca femeilor va fi organizată potrivit regulilor determinate științific.

În mod natural, noua societate nu va avea nevoie să creeze instituții speciale pentru protecția muncii – aceasta va fi sarcina federației de Sănătate publică a muncitorilor, care vor munci sub controlul societății, și al comunelor producătorilor, în particular.

În privința orelor de lucru, societatea va începe în primele etape cu o zi de muncă de 6 ore.

Orice reducere ulterioară va fi determinată de Confederația comunelor de producători și de Sindicatul lucrătorilor din Servicii Publice, și va depinde de cantitatea produselor esențiale societății, de numărul de angajați și de cei neangajați, și de îmbunătățirile procesului de producție.

Aceste condiții și nivelul de socializare al pământului vor determina viteza de tranziție către forța de muncă integrată.

În Perioada de Tranziție, salariile vor fi abolite ca urmare a faptului că munca angajată va fi abolită. Producătorul nu va fi un angajator, ci un membru activ și egal al comunei producătorilor, de unde nimeni nu va extrage un surplus de valoare.

Fiecare participant va primi, nu salarii, ci o parte egală din averea publică la a cărei producție participă alături de toată lumea.

Această parte din bunăstarea publică va fi distribuită atât în bunuri, cât și bani. Părțile egale vor fi stabilite la începutul fiecărui Congres General, și nu pot rămâne mereu la fel.

Creșterea sau descreșterea vor depinde de nivelul de eficiență al producției bunăstării publice, care va depinde la rândul lui, dincolo de progresele tehnice, de înșiși membrii economiei comunizate.

Fiecare persoană, independent de poziția sa socială, va avea și își va folosi dreptul de a munci.

Acest principiu fundamental pune asupra societății obligația de a asigura pentru fiecare o slujbă rezonabil productivă sau folositoare social, și în cazul în care nu poate face așa, să-i mențină pe cei pentru care nu poate face asta la același nivel cu ceilalți, până când își vor putea găsi slujbe.

În privința celor care, deși capabili să muncească, doresc să-și folosească dreptul de a fi indolenți, societatea nu va face nici un efort de a le limita acest drept, și îi va lăsa să moară de foame. O societatea care se bazează pe muncă trebuie să respecte principiul: „Cel care nu muncește nu va mânca.”

Societatea nu va avea nevoie să creeze instituții speciale pentru asigurare socială. Din moment ce toți vor munci, va determina minimul și maximul vârstei de la care și până la care vor munci. Înainte și după aceste vârste, toți oamenii vor primi cele necesare, la un nivel egal cu ceilalți, astfel încât să le fie asigurate necesitățile și confortul traiului. În același mod, societatea va asigura aceleași condiții pentru invalizi, persoane cu dizabilități și pentru cei bolnavi.

Partea II – Sfera politică

Politică generală

Republica democrată burgheză, cu egalitatea sa de formă pentru toți oamenii și cu libertățile sale de formă, de fapt protejează proprietatea privată și astfel inevitabil devine o dictatură a burgheziei și o organizație de exploatare nemiloși ai claselor muncitoare. Același lucru e valabil și pentru noul stalinism sub forma republicii Sovietice, chiar dacă e sanctificat de ideea de dictatură a proletariatului. Faptul că Statul e proprietar nu doar asupra mijloacelor de producție, ci și asupra vieții fiecărui individ îi plasează pe toți oamenii în poziția de sclavi, de roboți vorbitori, și, cu o logică implacabilă, duce la crearea unei noi clase de exploatare a maselor de muncitori – dictatura birocrăției; Statul devine o mașină monstruoasă pentru exploatarea oamenilor de către o clică restrânsă.

În contrast, Confederația comunală va transforma organizarea în masă a oamenilor care muncesc în fundația pentru construirea unei alte și noi societăți Anarhice, reușind astfel să obțină libertate deplină a mișcării și libertate deplină a individului.

Democrația burgheză își ascunde caracterul de societate de clase în spatele unei mascarade a egalității naționale simbolizată de votul universal. Democrația sovietică, pe de altă parte, accentuează și mai brutal caracterul ei de clasă pretinzând că dictatura proletariatului este presupus esențială distrugerii claselor și a Statului. În orice caz, experiența revoluției ruse a arătat că dictatura proletariatului e o ficțiune, o utopie non-realizabilă, din moment ce, logic și inevitabil, ia forma unei dictaturi a Partidului și e urmată de o guvernare de către birocrăție, adică, simplu spus, absolutism.

Statul sovietic e forțat să pretindă că dictatura birocrăției e dictatura proletariatului, la fel cum și burghezia pretinde că dictatura sa este „voința poporului”.

În contrast, confederația comunală, constituită din mii de organizații sindicale care acționează liber, îndepartează toate posibilitățile pentru limitarea libertății și a activității libere. În mod clar previne posibilitatea apariției unei dictaturi a vreunei clase, și, prin urmare, previne și posibilitatea instaurării unui regim de teroare. Caracterul de bază al Confederației comunale e acela că nu are de ce să se teamă de cele mai mari libertăți și drepturi ale omului, indiferent de originea sa socială, atâta vreme cât fiecare muncește. Prin urmare, adevărata democrație, dezvoltată în logica sa cea mai largă, poate deveni o realitate numai în condițiile unei Confederații comunale. Această democrație e Anarhia.

Atât democrațiile burgheze cât și cea sovietică se limitează la declarații formale privind libertatea politică și privind drepturile: libertatea cuvântului, libertatea de adunare, de asociere, a presei, a grevelor, inviolabilitatea libertății individului, a proprietății etc. Prima stabilește aceste libertăți în mod formal pentru toți, ultima numai pentru clasa muncitoare. Dar punerea administrativă în practică a acestor libertăți și, mai important, imensa dependență economică a oamenilor care muncesc, fac total imposibilă – atât în democrația burgheză cât și în statele proletare – exercitarea drepturilor și libertăților de către muncitori.

Drepturile depline și nelimitate ale oricărui om sunt posibile – în viața reală, mai degrabă decât în proclamații decât în alte forme – numai în condițiile unei depline auto-guvernări sub forma confederației comunale unde capitalismul și statul nu există și unde presa și editurile vor fi accesibile sub managementul federației productive respective.

Democrația burgheză proclamă drepturile omului și ale cetățeanului, dar, din cauza fundamentelor sale capitaliste, nu poate asigura transformarea acestor drepturi în fapte, în realitate. Mai mult, inegalitatea și opresiunea cresc tot mai mult și în acest moment, în epoca imperialismului, democrația burgheză a atins gradul cel mai ridicat de opresiune rasistă și națională.

În această privință, democrația sovietică a făcut un pas înainte, dar declararea oficială a principiului național al auto-guvernării nu poate duce la o reală auto-guvernare a oamenilor din Uniunea Sovietică.

În plus, deși a eliberat o națiune de sub dominația alteia, Sovietele nu eliberează oamenii acelei națiuni de dominația internă. Libertatea națională nu constă în divizare sau în autoadministrare, ci în libertatea indivizilor care fac parte din acea națiune.

Libertatea națională se poate manifesta deplin numai în confederații comunale în care libertatea va deveni o realitate prin eliberarea indivizilor care se unesc când vor în asociații libere, inclusiv unele naționale.

Nemulțumit cu o declarație formală a egalității între sexe, Statul sovietic încearcă să obțină acest lucru în realitate făcând pași foarte slabi și sfioși în direcția eliberării femeilor de povara întreținerii casei, de cea a gătitului și de creșterea copiilor. Dar, din moment ce Statul e, prin natura lui, un dușman al libertății depline, e la fel de adevărat că se vede pus în fața a două obstacole insurmontabile – obstacole inerente naturii sale – prin preluarea atribuțiilor bisericii și statului burghez: susținerea și regularizarea căsătoriei. Deplina egalitate a sexelor și a libertății femeilor sunt posibile numai în condițiile libertății pentru toți și asemenea condiții vor putea fi posibile numai în Confederația comunală.

Experiența unei structuri politice bazată pe un sistem de Soviete libere, care și-a făcut apariția la începutul Revoluției din octombrie din Rusia, demonstrează că adevărata organizare a societății pe baza unei federații a Sovietelor nu doar că ar îndepărta aspectele burgheze negative ale democrației și parlamentarismului, nu doar că va asigura pentru masele muncitoare simplitate în alegerea și revocarea delegaților, nu doar că va apropia oamenii de instituțiile sociale, dar va și distruge statul în toate formele sale de existență, inclusiv cea a dictaturii proletariului. Comunalismul, adică federația comunelor libere cu Sovietele în ațiune pentru organizarea politică a țării, ar lua locul Statului.

Statul burghez a transformat armata într-o armă pentru opresiunea maselor muncitoare și pentru protecția Statului, adică a clasei conducătoare. Și în Statul Sovietic armata are același rol. Numai milițiile muncitorilor, înarmarea întregii populații, și organizarea sindicatelor în commune rurale pot fi singura armă pentru protecția libertății tuturor și a bunăstării lor. Milițiile oamenilor muncii vor fi o condiție necesară pentru îndepărtarea Statului și a sistemului de clase.

Recunoscând rolul proletariului în Revoluție, anarhiștii sunt convinși că orice privilegiu care va fi creat pentru ei în raport cu alte categorii ale oamenilor muncii va fi un pericol pentru cauza libertății. Egalitatea drepturilor pentru toți din primele zile ale Revoluției – aceasta e fundamentală pentru nevoia de justiție socială.

Naționalitățile și relațiile internaționale

Drepturile naționale nu sunt un principiu prin ele însele, ci un rezultat al principiului libertății. Nici o națiune, ca o asocieră naturală a mai multor indivizi care vorbesc aceeași limbă, nu poate găsi condiții potrivite pentru dezvoltarea sa normală în interiorul limitărilor impuse de mediul capitalist și de organizațiile statale. Națiunile mai puternice le cuceresc pe cele mai slabe și fac eforturi pentru a le distruge și pentru a le asimila artificial. Din acest motiv, dominația națională însoțește constant Statul și capitalismul. Interesele mercenare criminale ale claselor conducătoare îi forțează să țeasă mereu ură și ostilitate între etnii, două emoții care sunt la rădăcina patriotismului, esențial la rândul său pentru Stat și capitalism.

Așa-zisele interese naționale, care azi divid și împart afacerile economice și politice din punctul de vedere al Statului, sunt, de fapt, interesele claselor conducătoare. Din acest motiv, sunt contrare nevoilor oamenilor și duc la ostilități între națiuni și la războaie. Prin urmare, în societatea unui stat capitalist, problema națională e un aspect al unei probleme generale mai largi, aceea a libertății și nu poate fi rezolvat în interesul oamenilor care muncesc.

”Dreptul unei națiuni la auto-determinare” și la o existență independentă și suverană nu e decât dreptul burgheziei naționale la exploatarea nelimitată a proletariatului, actualizarea acestui drept într-o țară multi-națională care ridică steagul revoluției sociale și se găsește astfel încercuită de capitalism devine de fapt un drept la auto-apărare al burgheziei naționale împotriva revoluției, și o armă a burgheziei internaționale. Acest lucru a fost demonstrat în mod convingător de experiența Rusiei între anii 1917 și 1922.

Realizarea „dreptului la auto-determinare” e astfel o realizare a străină libertății – aceea a naționalităților – de pe urma căreia clasele exploatare obțin prea puțin dacă obțin vreodată ceva.

Mai mult, sloganul „dreptul fiecărei națiuni la auto-determinare”, dacă e urmat de concluzia sa logică, devine o absurditate. Pentru a-l realiza pe teritoriul Uniunii Republicilor Socialiste și Sovietice, de exemplu, ar însemna să se ajungă la o multitudine de State, ceea ce ar fi inadmisibil atât din punctual de vedere și al intereselor proletariatului, cât și al libertății și revoluției sociale.

Acest lucru nu înseamnă că anarhiștii se opun libertății naționale. Dimpotrivă, dintotdeauna au luptat pentru drepturile naționalităților oprite. Naționalitatea, la fel ca individualitatea, e un fapt social și istoric, și recunoașterea ei e un drept vital. Fiecare națiune, oricum ar fi ea, mică sau mare, și la orice nivel cultural ar fi, are dreptul, la fel ca orice individ, să gândească, să simtă, să aspire, să vorbească și să se comporte în felul în care alege ea. La acest lucru se referă de fapt naționalitatea – dreptul de a fi tu însuși, acest drept e o consecință naturală a principiului libertății și egalității.

Naționalitatea în sine, oricum, nu e un principiu, ci un fapt. Ar fi criminal ca toate mișcările claselor muncitoare să-l transforme într-un ideal. Anarhiștii se ridică deasupra măruntelor ambiții naționale „în viziunea cărora țara fiecăruia e centrul universului, care văd măreție în capacitatea unei țări de a-și teroriza vecinii.”

Libertatea internațională și egalitatea, dreptate pentru toate popoarele din toată lumea sunt deasupra intereselor naționale. Drepturile naționale încetează să mai fie o consecință a acestor principii dacă și când se situează împotriva libertății și chiar în afara libertății. Orice stat e un dușman al libertății și egalității. Națiunile care își îndeplinesc dreptul la auto-determinare și care devin state, la rândul lor ajung să nege drepturile naționale ale minorităților din interiorul lor, să le interzică limba, și dorințele de a fi ei înșiși. În acest fel, auto-determinarea nu numai că nu aduce națiunii respective nici una dintre libertățile care interesează proletariatul, dar și eșuează să rezolve problema națională. Dimpotrivă, de-

vine o amenințare pentru restul lumii, din moment ce Statele trebuie mereu să se extindă pe socoteala vecinilor lor mai slabi.

Din acest motiv, anarhiștii, respingând Statul, resping și modul său și mijloacele prin care acesta rezolvă problema națională; o reală și deplină soluție va fi posibilă doar în condiții de Anarhie, într-un comunism care izvorăște din libertatea individuală și din realizarea asociațiilor libere ale indivizilor în comune, a comunelor de regiuni, a regiunilor în națiuni – asocieri fondate pe libertate și egalitate și care creează o unitate națională în pluralitate.

Confederația Internațională, liber stabilită de federațiile voluntare ale părților care se auto-guvernează într-un întreg, va găsi o rezolvare deplină pentru problema națională pe baza libertății și egalității depline, fără de care orice soluție a acestei probleme va avea în mod necesar un caracter burghez, și de aici va deveni agresivă, în mod deschis sau secret.

Numai Confederația Comunală va determina ordinea lumii în relațiile internaționale, îndepărtând toate cauzele războaielor și opresiunii. Confederația Internațională nu poate fi formată din State, din moment ce asocierea Statelor, cum e în prezent Liga Națiunilor, nu e altceva decât o asociere a claselor exploatoare împotriva proletariatului internațional, folosind arme prin care neagă libertatea și folosind și amenințarea constantă a războiului.

Organizația Confederației Internaționale trebuie să fie precedată de Revoluția Comunistă, care va înlocui Statul cu comune și syndicate, care, unindu-se liber de jos în sus, sunt singurele organizații capabile să stabilească o unitate internațională reală bazată pe recunoașterea dreptului la auto-determinare nu doar pentru câteva națiuni (indiferent de mărimea lor), dar și pentru toate comunele și provinciile din interiorul națiunilor.

Sunt doar două condiții pentru o asemenea auto-guvernare: ca structura lor internă să nu amenințe libertatea și auto-guvernarea vecinilor și ca ca asocierea voluntară să nu lege un membru pentru totdeauna de organizația respectivă.

Pe baza acestor puncte, și în claritatea scopului final, actuala politică a anarhiștilor în sfera problemelor naționale și a relațiilor internaționale e direcționată către atragerea proletariatului din toată lumea și a țăranilor din toată lumea într-o luptă comună pentru abolirea proprietății private (lupta pentru comunism); într-o luptă comună pentru distrugerea Statului (lupta pentru anarhie); într-o luptă comună pentru distrugerea prejudecăților naționaliste, a frontierelor și a privilegiilor, pentru egalitatea și pentru auto-determinarea tuturor națiunilor. De aici propaganda pentru ideea Asociației Internaționale a Muncitorilor, cooperarea activă în eforturile organizaționale și participarea în eforturile sale sunt o obligație pentru fiecare anarhist.

În privința drepturilor naționale la „auto-determinare”, anarhiștii nu neagă dreptul la separare, din moment ce aceasta e consecința principiului libertății pe care ei îl recunosc. Ei neagă doar exploatarea proletariatului, nu a auto-determinării ca atare, dar a auto-determinării potrivit concepțiilor Statului.

Recunoscând că un patriotism puternic implică dezvoltarea națiunilor ținute în sclavie și, odată cu aceasta, o lipsă de încredere în naționalitățile conducătoare (un fapt care are un efect toxic asupra luptei proletariatului internațional pentru libertate universală), anarhiștii cer eliberarea tuturor coloniilor și sprijinirea fiecărei lupte pentru independență atâta timp cât acestea reprezintă expresia voinței proletariatului revoluționar și a țăranimii muncitoare.

Organizarea apărării

A. Sfera militară

Adevărata revoluție e de neconceput fără participarea maselor largi ale populației. Acolo unde acestea sunt absente nu are loc o revoluție; poate fi o revoltă, o lovitură de stat, dar nimic mai mult.

Revolte și loviturile de stat sunt create artificial. Revoluțiile sunt rodul unui proces natural, activitățile revoluționare pot doar ajuta acest proces – dar nu sunt niciodată cauza revoluțiilor.

Din acest motiv, o revoluție în care masele largi ale populației participă reușește mereu. Întotdeauna va rămâne un fapt istoric, un moment important pentru acei oameni și pentru alții, pentru că, chiar și în moarte, dă un sens aspirațiilor populare pentru secolele următoare. Astfel de revoluții, care au urmat una alteia, sunt revoluțiile engleză, franceză și cea rusă.

Revoluția înseamnă distrugerea vechii ordini în toate aspectele sale. În procesul distrugerii, revoluția provoacă haos. Acest haos, pe măsură ce anihilează forțele vechii societăți, nu e în pericol de a fi suprimat în prima fază a războiului – până când membrii speriați ai fostului regim nu își revin din șoc și încearcă să se regroupeze. În acest scurt interval de timp, revoluția trebuie să-și stabilească propria sa ordine și trebuie să introducă o serie de măsuri economice care vor preveni sau, cel puțin vor împiedica organizarea rezistenței din partea aderenților fostului regim, și care se vor dovedi în sine un factor de apărare. Revoluția trebuie, de asemenea, să pună bazele propriei sale apărări militare organizate. Prima acțiune în această direcție trebuie să fie capturarea armelor și a depozitelor de muniție, dizolvarea vechii armate, înarmarea participanților la revoluție și organizarea unei părți a lor în gărzii revoluționare la sediile fabricilor, în sate și în toate instituțiile (vechiului regim).

Aceste măsuri ale primei perioade a revoluției nu vor fi în orice caz suficiente pentru apărarea acesteia în cazul unui război civil, care cu siguranță va fi organizat și sprijinit de imperialismul internațional care va încerca să țină țara în momentul declanșării revoluției sociale.

De aceea, a doua fază a revoluției trebuie să fie organizarea forțelor armate potrivit tuturor regulilor militare, dar în completă armonie cu scopurile fundamentale ale revoluției.

Doar detașamentele de partizani nu vor fi de ajuns pentru apărarea revoluției. Vor apărea cu siguranță în timpul revoluției și vor juca un rol esențial în primele faze ale luptei, dar nu vor fi de mare ajutor când se ajunge la lupte armate. În aceste condiții, pot fi implicate doar trupe armate organizate corespunzător, și capabile să folosească știința militară și tehnica războiului modern. Dar o armată în sensul celei existente în țările burgheze, sau o armată cum e Armata Roșie din Rusia Sovietică nu respectă principiile fundamentale pe care noua societate urmează să fie construită.

Prin urmare, nici armata, nici detașamentele de partizani nu pot fi considerate forme dezirabile de organizare militară a forțelor în Revoluție. Prima ar fi o amenințare pentru libertate, a doua un mijloc insuficient de apărare.

În schimb, anarhiștii propun înarmarea oamenilor muncii pe bazele de constituire a unei miliții. Această miliție va fi organizată pe următoarele principii:

1. Înarmarea tuturor oamenilor care pot folosi o armă, de la vârsta de 18 ani până la 48 de ani.
2. Recrutarea femeilor care pot folosi o armă de la vârsta de 18 ani până la 35, pentru servicii medicale în cadrul miliției muncitorilor.
3. Abolirea serviciului militar și a vieții obligatorii în unități militare.

4. În locul unităților militare, care vor fi folosite doar pe timp de război și a adunărilor pentru antrenamente, toată pregătirea militară și medicală se va petrece la locul muncii; în fabrici, uzine, ateliere, în comunitățile satești și agricole, fără a-i rupe pe cei care sunt antrenați de viața socială.
5. Instituirea în fiecare an a unei perioade de 30 de zile pentru instrucție militară, pentru care mobilizarea, ca și cea pe timp de război, va fi făcută pe grupuri de vârstă.
6. Organizarea aparatului miliției muncitorilor care va consta în comitete de mobilizare, formate inclusive din specialiști militari, atașate asociațiilor federative ale comunelor de producători. Specialiștii vor continua, în același timp, să îndeplinească sarcinile economice din comune pe baze egale cu toți ceilalți.
7. Departamentele de Aprovizionare vor fi stabilite în asociații federative de distribuție și în cooperative, și vor include specialiști militari.
8. Personalul Departamentului Operații Militare al miliției muncitorilor va fi constituit în urma alegerii membrilor lui dintre cei implicați în instrucția militară și dintre cei mai buni experți militari.
9. În asigurarea educației militare și de tehnică militară, personalul militar va numi pentru fiecare unitate de producție un număr necesar de instructori-comandanți. Sarcina acestor instructori va fi să conducă unitățile militare în fabrici, uzine și sate, și, în același timp să muncească, la fel ca ceilalți, în domeniile lor de activitate productivă. Cei numiți de personalul Operațiunilor Militare trebuie îndepărtați din posturile lor nu numai de către cei din personalul militar, ci și de către o adunare generală a membrilor uzinei sau a comunei satești.
10. Din moment ce în timpul revoluției sociale țara va fi sub o constantă amenințare a unui atac militar din partea vecinilor burghezi, Revoluția va trebui să asigure antrenarea specialiștilor în toate aspectele militare. Astfel, școlile militare va trebui să rămână în funcțiune în Perioada de Tranziție, deși va fi nevoie să fie reformate în maniera potrivită, în timp ce serviciile ofițerilor fostei armate și experții militar va trebui să fie folosiți în scopul reușitei revoluției.
11. Din cauza structurii organizatorice a miliției muncitorilor așa cum a fost descrisă mai sus, toate instituțiile și toți indivizii care o servesc trebuie să fie industrializați pe timp de pace, adică trebuie să fie organizați ca forță de muncă productivă potrivit cu pregătirea lor și cu organizarea nevoilor miliției muncitorilor.
12. Uzinele de producție de armament vor fi comunizate și integrate într-un sistem general al economiei comuniste. Se vor uni cu asociațiile de producători corespunzătoare și vor primi comenzi de producție de la departamentul de Producție Militară a Confederației Generale a Muncii.

Apărarea revoluției, organizată în acest fel, va asigura șansa pentru folosirea tuturor avantajelor militare, în timp ce, nici indivizii, nici organizațiile care ar putea acționa împotriva libertății și a revoluției nu vor putea să preia puterea militară. Industrializarea aparatului miliției și a personalului va preveni birocratizarea și dezvoltarea personalului din structurile de comandă într-o castă militară separată.

B. Securitatea publică și liniștea internă

Noua societate, chiar și în forma ei de tranziție, va fi o reală asociere liberă a oamenilor bazată pe recunoașterea universală a drepturilor naturale ale omului.

Libertatea și egalitatea, precum și solidaritatea care rezultă din ele și respectul pentru drepturile inalienabile ale altora – acesta e scopul real al justiției sociale.

Libertatea e o formă indivizibilă de egalitate, așa cum și egalitatea e o formă indivizibilă a libertății. Libertatea fără egalitate e doar de formă, și e urmată de conducerea arbitrară a majorității asupra minorității. Acest fel de libertate e caracteristic societății de tip capitalist. Iar egalitatea fără libertate, care e caracteristică societății comunismului de stat, e urmată inevitabil de o totală cădere în sclavie a individului. Anarhiștii vor construi astfel o societate bazată pe drepturi naturale, unde libertatea și egalitatea vor fi indivizibile; ei recunosc și încetează să se mai opună acelor comportamente care rezultă din aceste drepturi.

Dreptul natural e potrivit oricărei legislații, care trebuie în mod necesar să-i limiteze funcțiunea. Astfel, nici structura comunală a comunismului deplin și a anarhiei nu vor avea nevoie de legislație. Odată cu eliminarea legilor scrise, legislativul va înceta să existe. Singura lege scrisă va fi Constituția Confederației cu capitolele sale, înțelegerea generală care se bazează pe dreptul natural aplicabil tuturor membrilor Confederației care doresc să facă parte din ea.

Din moment ce în societatea modernă, aproape toate crimele sunt comise în domeniul proprietății private, ca rezultat al sfidării dreptului natural de către cei de la putere, îndepărtarea acestei cauze va duce și la înlăturarea consecințelor ei. Prin urmare, în societățile viitoare și în Perioada de Tranziție, singurele crimele care ar putea fi comise sunt ca urmare a condiției bolnave a individului, precum și, în prima fază, cum caracteristicile psihologice ale societății statale capitaliste vor persista, crimele vor avea legătură cu refuzul de a duce la îndeplinire obligațiile sociale.

Alt tip de crime – cele împotriva libertății și egalității – vor avea un caracter de masă numai în momentul Perioadei de Tranziție, când o luptă activă se va duce pentru cucerirea condițiilor pașnice pentru dezvoltarea sănătoasă a primelor faze ale societății în direcția comunismului și anarhiei, adică în perioada războiului civil.

Individul care acționează împotriva libertății și egalității se va plasa singur în afara ambelor, și va fi subiectul fie al ostracizării, exilului sau izolării temporare, cu folosirea capacității sale de muncă în condiții de demnitate umană.

Toți prizonierii luați în timpul războiului civil vor face parte din această categorie de criminali împotriva libertății și demnității. Nu va fi nevoie să se creeze instituții speciale pentru această categorie de criminali. De ei se va ocupa miliția muncitorilor prin aparatul său și consiliile comunelor.

Pentru ceilalți, societatea din Perioada de Tranziție va duce o campanie împotriva crimei fără a recurge la răzbunare sub forma pedepsei legale, care e principiul de bază al justiției în societatea burgheză și în societățile socialismului de stat, ci, prin îngrijire, educație și izolare temporară a elementelor anormale, atâta timp cât va fi necesar și, mai mult decât orice, prin mijloace de influență morală, o metodă care a fost deja aplicată cu succes de diferite societăți și asociații. Din acest motiv, societatea din Perioada de Tranziție nu va avea nevoie de instituții legale în sensul celor din societatea modernă a capitalismului de stat. Va rezolva această problemă oferind moderare la locurile de producție; în cazul infracțiunilor care nu au nici o semnificație socială și au fost comise în afara centrelor de producție, societatea va putea să le rezolve prin moderare.

În privința infracțiunilor care au o importanță socială mare, cum ar fi diferitele încălcări ale libertății și egalității, omucideri etc, aceste cazuri vor fi aduse în fața unor tribunale ale comunelor publice, formate din reprezentanți ai comunelor producătorilor și consumatorilor, cooperativelor și comitetelor locale din zona respectivă și vor include și experți în știință și medici. Componenta acestor tribunale, care vor fi organizate de fiecare dată când e nevoie, va fi flexibilă, din moment ce judecătorii vor fi aleși numai când e cazul.

Din moment ce închisorile vor fi abolite, criminalul va fi subiectul, în funcție de condiția sa psihologică, ori a unui tratament medical, ori a unei izolări temporare de societate în comune productive de corecție în interiorul cărora va fi pe deplin liber.

O societate, care a abolit proprietatea privată și Statul, cu toate privilegiile sale, nu va avea nevoie de serviciile poliției, și va putea fi capabilă să-și asigure singură siguranța internă și pacea. Atâta vreme

cât această nevoie există, întreaga populație – așa cum e reprezentată acasă, pe stradă, și în comitetele de cartier, va îndeplini această sarcină socială prin rotație.

Prin urmare, reorganizarea protecției a siguranței interne și asigurarea liniștii în Perioada de Tranziție nu vor semăna, nici în formă, nici pe fond, cu instituțiile cu aceleași scopuri ale societății burgheze. Forma lor va rezulta logic din caracterul Perioadei de Tranziție și se va baza pe acțiunile de încredere ale populației.

Această auto-protecție se va dovedi cu siguranță superfluă când societatea se va maturiza în comunismul libertar.

Legea familiei și a căsătoriei

Abolirea proprietății private și a Statului cu toate instituțiile sale va fi urmată în mod natural de abolirea familiei moderne, care se bazează pe aceleași fundații ca și societatea contemporană însăși, adică cele ale puterii și proprietății, transmise din generație în generație prin legi ale moștenirii, pentru care nu va exista loc în Perioada de Tranziție.

Căsătoria modernă, dependentă de aprobarea obligatorie a guvernului, societății și părinților, va fi abolită și va fi înlocuită de căsătoria liberă, care va deveni baza noii familii. Anarhiștii, începând cu conceptele fundamentale ale libertății și egalității, se opun căsătoriei obligatorii, și cer libertate și uniune între sexe.

“Când căsătoria religioasă, civilă și legală e abolită,” spune Bakunin, „viața, realitatea și morala se vor întoarce la căsătoria naturală, bazată numai pe respectul reciproc și pe libertatea a doi oameni, bărbat și femeie, care se iubesc; recunoscând fiecare dreptul de a se despărți de celălalt când dorește, fără să ceară permisiunea nimănui, și negând de asemenea nevoia de a obține acceptul cuiva când doi oameni aleg să trăiască împreună, și respingând orice interferență, a oricărei instituții, înăuntrul legăturii lor, vom face ca relația lor să fie cu atât mai puternică, mai reală și mai sinceră.”

În legătură cu reorganizarea fundamentală a căsătoriei, se pune problema copiilor – creșterea lor, educația lor și instruirea lor. Societatea nu va lua nici un copil de la părinții lui, dar va lua asupra ei îngrijirea, educația și instruirea până la vârsta de 18 ani. Își va asuma obligația să-i ofere fiecărui copil până la 18 ani educație la fel ca tuturor celorlalți, ceea ce îl va pregăti în același timp și pentru efort psihic și intelectual. Tinerii sunt viitorul societății, și din acest motiv, societatea e vital interesată să le ofere o educație potrivită și instruire fără a face nici o distincție între ei. Pe scurt, societatea va deveni protectoarea lor.

Părinții au dreptul să aibă autoritatea naturală asupra copiilor, dar această autoritate nu trebuie să fie în opoziție cu moralitatea sau cu dezvoltarea intelectuală și cu libertatea copiilor; societatea își va rezerva dreptul de a controla și de a apăra copiii de un eventual despotism din partea părinților.

Anarhiștii vor institui această reorganizare fundamentală a căsătoriei și a familiei, încă din primele zile ale revoluției, prin mijloace graduale și un proces rațional, desigur, fără a impune ceva.

Perspectiva generală

Textura fundamentală a societății e formată, în viziunea anarhistă, din trei elemente. Primul este asocierea oamenilor ca producători, ceea ce va duce la sindicalizarea producției, la comunismul producătorilor. Al doilea este asocierea oamenilor ca și consumatori, ceea ce va duce la utilizarea cooperativelor în comunismul consumatorilor. Al treilea se referă la asocierea teritorială a oamenilor, ceea ce va duce, prin comunism, la unitate în diversitate, adică la confederația națiunilor, bazată pe principiile fundamentale ale anarhismului – libertate și egalitate.

În orice caz, anarhiștii nu văd societatea în viitor într-o formă atât de simplificată și schematică. Dimpotrivă, în ochii lor societatea e reprezentată de un model mult mai complex, în care țesătura de bază e împletită de nenumărate fibre ale grupărilor umane, diserve și mereu în mișcare, care dau naștere unei largi varietăți de nevoi și activități din partea individului, acesta fiind, în fond, baza societății.

Lupta de zi cu zi – Organizare, tactici și sarcini zilnice

Pentru a obține și grăbi succesul în lupta împotriva structurii Statului Capitalist, anarhiștii se organizează în sindicate și luptă ca ele să ajungă să cuprindă proletariatul industrial și țărăimea muncitoare.

Sindicatul revoluționar, în viziunea anarhiștilor, nu sunt numai organizații de luptă împotriva structurii contemporane; ele sunt și celulele viitoarei societăți.

Sindicatul din toate industriile, dincolco de asociațiile industriale ale muncitorilor din fiecare industrie separată, se unesc într-o Confederație Generală a Muncii, care se va adapta la condițiile schimbătoare, și în viitor vor lua locul organizării economice a Capitalismului.

Din moment ce Confederația Muncii e prototipul noii organizări a societății, trebuie construită pe principiile pe care le va servi în viitor, adică pe libertate – autonomia indivizilor și a organizațiilor – și pe egalitate. Prin urmare, principiul său organizațional va fi un Federalism complet.

Recunoscând pe deplin că fiecare mișcare politică trebuie să fie subordonată luptei economice, anarhiștii se organizează în propriile lor organizații potrivit afinităților lor ideologice.

Consideră că asocierea în grupuri de propagandă pe baza afinităților ideologice, ulterioara asociere a acestor grupuri în federații locale și a federațiilor într-o confederație națională, ca fiind de o importanță vitală, din moment ce o asemenea confederație, nefiind direct implicată în lupta sindicală, va ține locul Confederației Muncii în domeniul propagandei de masă și al luptei împotriva partidelor politice. Confederația grupurilor anarhiste, fără a se amesteca în treburile Confederației Muncii, cooperând cu ea și totuși fiind separată de ea, se opune tuturor partidelor politice fără excepție.

Va continua fără încetare lupta de clasă și va arăta că interesele claselor bogaților sunt total ireconciliabile cu cele ale proletariatului și țărănimii. Va ajuta la clarificarea semnificației istorice a proletariatului, și va duce inevitabil și în mod necesar către revoluția socială. În același timp, grupurile trebuie, în activitățile lor zilnice, să le arate oamenilor muncii care e situația lor reală în societățile capitaliste și ale cele ale socialismului de stat – indiferent că ultimele se numesc dictaturi ale proletariatului sau au alte nume socialist etatiste. Trebuie să le arate că revoluția socială e singura cale de a scăpa de existența mizerabilă.

Interesele proletariatului internațional și ale revoluției sociale determină ca lupta împotriva burgheziei și împotriva altor forme pervertite ale socialismului să fie condusă nu numai în interiorul limitelor

naționale, ci și internațional. Pe de o parte, lupta trebuie să fie menținută în domeniul economic împotriva sindicatului internațional de la Amsterdam și împotriva „Profintern” din Moscova; pe de altă parte, în domeniul politicii generale, trebuie direcționată împotriva partizanatului politic al Internaționalei a doua și a treia. Călăuzirea în această luptă trebuie încredințată Internaționalei sindicatelor productive revoluționare, adică a Asociației Internaționale a Muncitorilor, stabilită după unificarea sindicatelor productive revoluționare din toate țările la Congresul de la Berlin din 25 decembrie 1922.

În ce privește activitățile revoluționare ale anarhiștilor, domeniul lor nu e limitat doar la sindicate, ci include și cooperativele, școlile, administrațiile orașelor și satelor și, în general, toate sferele în care palpită viața celor care muncesc. Anarhiștii, participând activ în lupta pentru interesele de zi cu zi ale claselor exploatate, aduc odată cu ei metodele revoluționare. Atunci când răspund chestiunilor importante ale zilei, ei stabilesc o legătură între acestea și scopul final și folosesc fiecare oportunitate pentru a agita, pentru a face propagandă și pentru a organiza clasele exploatate.

Anarhiștii resping calea activității parlamentare. Tacticile lor se bazează pe principiile acțiunii directe: proteste de masă, greve, boicoturi, sabotaj, și alte metode de influențare directă.

ANEXĂ

Cum era concepută în trecut problema producției

A. Internaționala

Până la ruptura în interiorul Internaționalei, membrii Federației Jura, în ziarul lor Solidaritatea, pe 20 august 1870, au descris astfel viitoarea organizare a Europei:

”În viitor, Europa va fi nu o federație a diferitelor națiuni, organizate politic în republici, ci o simplă federație a asociațiilor oamenilor muncii, fără nici o diferențiere pe baza naționalității lor.”

După ruptura care a avut loc la Congresul din Haga în 1872, anarhiștii au convocat un congres propriu la St. Imer unde au expus viziunea lor asupra societății astfel:

”Aspirațiile proletariatului nu pot avea alt scop decât stabilirea unei organizații economice total libere și a unei federații, bazate pe muncă și egalitate, și absolute independente de toate guvernele politice; această organizație și federație poate fi doar rezultatul acțiunilor proletariatului însuși, asocierea artizanilor și a comunelor autonome.

B. Mihail Bakunin

Societatea trebuie organizată „prin mijloacele liberei asocieri a asociațiilor de muncitori de jos în sus, atât în industrie cât și în agricultură, a asociațiilor oamenilor de știință și a societăților de artă și literatură – la început în commune, apoi în federații de commune în fiecare provincie, de provincii în națiuni și de națiuni în Frăția Internațională.” (Mesaaj, paginile 197-198).

Apoi, „pământul va aparține doar celor il care muncesc cu propriile lor mâini – comunele agricole. Capitalul și toate mijloacele de producție aparțin muncitorilor – asociațiile de muncitori. Întreaga organizare politică din viitor nu trebuie să fie altceva decât federația voluntară a muncitorilor liberi, atât din agricultură cât și din fabrici și organizațiile artizanilor” (cooperativele producătorilor). (N.P. 97)

Într-o asemenea societate, munca va fi obligatorie pentru toată lumea. Trebuie să fie colectivă și egală – toți trebuie să muncească. Dacă foștii burghezi nu doresc să muncească, deși ar fi capabili, atunci se vor expune axiomei: cine nu muncește nu mănâncă.

După revoluție, proletarii de la orașe și de la sate vor deveni proprietari – probabil proprietari colectivi – în diverse forme și în diverse condiții, în funcție de fiecare localitate, provincie și comună, potrivit cu nivelul de civilizație și de dorința populației. Cei de la orașe vor deveni proprietarii capitalului și ai mijloacelor de producție, cei de la sate ai pământului pe care îl vor munci cu propriile lor mâini. Realizarea pe deplin a acestui țel va dura, desigur, un secol.

C. Piotr Kropotkin

Producția noastră se îndreaptă într-o direcție greșită. Întreprinderile industriale nu sunt preocupate de nevoile societății; singurul lor scop e să crească profitul intermediarilor. Plecând din acest punct, revoluția socială va trebui să organizeze producția pe baze care rezultă din nevoile populației. Mijloacele de producție trebuie transferate în mâinile oamenilor. Totul trebuie să aparțină tuturor. Organizarea producției trebuie să înceapă imediat după expropriere. Societatea trebuie organizată pe principiile

anarhismului comunist. Prima noastră sarcină va fi realizarea imediată a comunismului. Principiul major al organizării noilor forme de producție este „înțelegerea pe baze voluntare”. Forma sa concretă e asocierea voluntară în interiorul unei comune și a federației de comune. Asta a scris Kropotkin despre acest subiect în cartea sa „Pâine și Libertate”.

Kropotkin a formulat mai multe forme concrete și simple de organizare în ultimii săi ani de viață. În prefața sa la Cuvintele unei Revolte (1919) și-a exprimat gândurile mai exact decât a făcut-o în „Pâine și Libertate”. A spus că are în minte construcția evoluată de către însăși societate, care pleacă de la celula simplă organizată în sat, în cartierul unui oraș, în Sindicat sau în cooperativă, și se extinde până la un organism complex, care include orașul ca întreg, provincia și întreaga națiune.

D. Sindicalismul Revoluționar al lui Pouget și Pataud

Totuși, un alt sistem anarhist, a scris Kropotkin, a fost indicat de tovarășul nostru, sindicalistul Pouget, în cartea sa „How He will Achieve the Revolution.” Aici a arătat modul în care anarhiștii vedeau răsturnarea socială din punctul de vedere al asociațiilor și al sindicatelor. Pouget susține că revoluția putea fi realizată în Franța dacă ar fi fost făcută de sindicate. Sindicatele nu așteaptă nimic de la cei care se investesc cu putere, și ar putea expropria capitaliștii prin acțiunea congreselor lor, și apoi să organizeze producția pe noi baze, simultan cu prevenirea opririi producției. E clar că aceasta ar putea fi realizată numai de către muncitorii înșiși prin organizațiile lor. Sunt câteva detalii pe care nu le împărtășesc cu viziunea lui Pouget, dar îi recomand cu bucurie cartea tuturor celor care vor să înțeleagă că e inevitabil și destul de aproape momentul reconstrucției sociale pe care umanitatea urmează să o trăiască.

Asociația Internațională a Muncitorilor – Principiile Sindicalismului Revoluționar

1. Sindicalismul revoluționar se bazează pe lupta de clasă, urmărește să-i unească pe toți muncitorii și intelectualii în organizații de luptă economică pentru emanciparea lor de sub jugul sistemului sclaviei salariale și de sub opresiunea Statului. Scopul său constă în reorganizarea vieții sociale pe bazele comunismului libertar, prin mijloacele acțiunii revoluționare ale claselor muncitoare. Consideră că organizațiile economice ale proletariatului sunt singurele care pot să realizeze acest scop.
2. Sindicalismul revoluționar este dușmanul recunoscut al oricărui monopol economic sau social, și urmărește să abolească aceste monopoluri prin crearea comunelor economice și organizații administrative la sate și în fabrici pe baza unor consilii de sisteme libere, total eliberate de sub subordonarea oricărui guvern și partid politic. Împotriva politicii Statului și a partidelor ridică la luptă organizațiile economice ale celor care muncesc; împotriva guvernului, administrează ei înșiși treburile zilnice. Pe cale de consecință, nu are ca obiect cucerirea puterii politice, ci abolirea fiecărei funcții a Statului în viața socială. Consideră că, odată cu monopolul asupra proprietății, ar trebui să dispară și monopolul dominației, și cel al oricărei forme de Stat, inclusiv forma „dictaturii proletariatului” care vor duce totdeauna la crearea de noi monopoluri și noi privilegii: acestea nu pot fi niciodată instrumente ale eliberării.
3. Sarcina dublă a sindicalismului revoluționar e după cum urmează: pe de o parte, își propune să lupte zilnic pentru îmbunătățirea situației economice, sociale și intelectuale a clasei muncitoare în interiorul societății existente. Pe de altă parte, scopul ei ultim e să-i emancipeze pe muncitori pentru a fi capabili să gestioneze singuri și producția și distribuția, precum și să transfere în mâinile lor toate ramificațiile vieții sociale.

Sindicaliștii revoluționari sunt convinși că sistemul economic – care se bazează pe producător și pe creșterea de jos în sus – nu poate fi niciodată reglementat prin decrete guvernamentale, ci doar prin acțiunea comună a tuturor celor care muncesc și a intelectualilor din fiecare ramură industrială, prin administrarea fabricilor de către înșiși muncitori într-un asemenea mod că fiecare grup, atelier sau ramură industrială este o secțiune economică a organizației economice generale, producției care se dezvoltă sistematic și distribuției în interesele întregii comunități potrivit cu un plan bine stabilit și pe baza înțelegerilor reciproce.

4. Sindicalismul revoluționar se opune oricărei tendințe centraliste și organizării, care nu sunt decât împrumutate de la Stat și de la Biserică, și care sugrumă în mod metodic orice inițiativă umană și orice gând independent.

Centralismul reprezintă o organizare artificială de sus în jos, care lăsă la dispoziția câtorva oameni reglementarea treburilor unei întregi comunități.

Individul devine, astfel, nimic mai mult decât un automatism un robot dirijat de sus. Interesele comunității sunt sacrificate de dragul privilegiilor câtorva, diversitatea e înlocuită de uniformitate: responsabilitatea personală a unei discipline mecanice, educația reală e redusă la acțiunea unui strung. Din acest motiv sindicaliștii revoluționari pledează pentru organizarea federalistă, adică o organizare de jos în sus a forțelor liber unite pe baza idealurilor comune și a intereselor comune.

5. Sindicaliștii revoluționari resping activitatea parlamentară și orice cooperare cu organismele legislative. Dreptul de vot universal, oricât de largă ar fi baza sa, nu poate duce la dispariția contradicțiilor flagrante care există în chiar sânul societății moderne; sistemul parlamentar nu are decât un obiectiv: să dea aparența dreptului legal unei regim de minciuni și nedreptate socială, să convingă sclavii să pecetluiască legile asupra propriei lor sclavii.
6. Sindicalismul revoluționar respinge orice frontiere politice și naționale, fixate arbitrar, și vede în naționalism nimic altceva decât religia Statului modern, în spatele căreia se ascund interele materiale ale claselor celor bogați. Recunoaște numai diferențele regionale, și cere ca fiecare fiecare grup să aibă dreptul la auto-determinare într-o solidaritate armonioasă cu celelalte asociații economice, teritoriale sau naționale.
7. Din aceste motive, sindicalismul revoluționar se opune militarismului în orice formă, și consideră propaganda anti-militaristă ca pe una dintre cele mai importante sarcini ale luptei împotriva sistemului prezent. În primă instanță, îndeamnă cetățenii să refuze serviciul militar, și, mai ales, să boicoteze în mod organizat producția de armament sau echipament militar.
8. Sindicalismul revoluționar pledează pentru acțiunea directă și sprijină orice luptă care nu e în contradicție cu scopurile sale: abolirea monopolului economic și a dominației Statului. Metodele de luptă sunt grevele, boicotul, sabotajul. Acțiunea directă își găsește expresia cea mai profundă în greva generală, care, în același timp, din perspective sindicalismului revoluționar, ar trebui să preceadă revoluția socială.
9. Deși dușmanii oricărei forme de violență organizată în mâinile oricărui guvern, sindicaliștii revoluționari nu uită că lupta decisivă între Capitalismul de azi și comunismul libertar de mâine nu va avea loc fără confruntări serioase. Ei recunosc astfel violența ca pe un mijloc de apărare împotriva metodelor violente ale claselor conducătoare, în lupta revoluționară a oamenilor pentru exproprierea mijloacelor de producție și a pământului. Așa cum exproprierea nu poate începe și nu poate fi dusă la capăt decât de organizațiile economice revoluționare ale muncitorilor, așa și apărarea revoluției trebuie să fie în mâinile organizațiilor economice, și nu în mâinile organizațiilor militare sau a altor organizații care operează în afara celor economice.
10. Numai organizarea economică revoluționară a clasei muncitoare poate găsi puterea necesară de a îndeplini emanciparea ei, la fel și la energia creativă necesară pentru reorganizarea societății pe baza comunismului libertar.

Biblioteca Anarhistă

Grigorii Petrovici Maksimov
Programul anarho-sindicalist
1927

Preluat la 19.12.2022 de la <https://iasromania.wordpress.com/>

ro.theanarchistlibrary.org